

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk fel
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
4 pengő, vasárnap (8 oldal) 5 pengő.

A közelgő választások

híre megmozdultak a pártok. Az egyes pártokon belül megindult a versengés az irányban, hogy kik legyenek a jelöltek. Ez rendjén is van így, így szokott lenni minden választás előtt. Nem közömbös a közvélemény szempontjából, hogy kik lesznek azok, akik az egyes pártok részéről felveszik a harcot a mandátumért és éppen, mert nem közömbös, kell szólnunk pár szót, kell hogy igyekezzünk a közvéleménynek, a választó közönségnek utat mutatni, tanácsot szolgálni.

Mi a lényeges, mi a legfontosabb? Feltétlenül elsősorban, hogy a debreceni, a hajdúmezei lista debreceniekből és hajdúmezeiekből álljon. Ki tudhatja jobban a város, a megye ügyes-bajos dolgai, hűjét, fájdalmát, gondját, mint az, aki ide- vagy odaválik, aki itt vagy ott él és élt, akinek a teste-vére, szíve-lelke egy a miénkkel, az övékével. Ne engedjünk tehát idegenből jönni senkit.

Fontos azután az is, különösen a megye szempontjából, hogy milyen foglalkozási ágakhoz tartozók lesznek a jelöltek. A falu hízában van azzal, hogy ki az, aki valóban képviselni tudja majd a nemzetgyűlésen, tisztában van a saját súlyának jelentőségével, tudja jól, hogy a jelölteknek legalább 60 százaléka kisgazdák közül kell, hogy kikerüljön és az értelmiségi, valamint másfoglalkozású jelöltek legfeljebb 40 százalékát tehetik ki a jelöltek számának. Így is határozott a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt hajdúmezeivel nagyválasztmányja egyhangúan. Nem lebecsülés ez az értelmiségi és másfoglalkozásúakkal szemben a falu részéről, sőt felemelés ezeknek. A falu népe mindenkor értékelte és megbecsülte az értelmiségi és másfoglalkozású lakosságát, tudja azt, hogy a falu gazdasági és kulturális felemelkedésére milyen fontos ezeknek a munkája, szerepe. Fel emeli a falu lakosságának ezt a részét, mikor a jelöltek 40 százalékát kívánja közülük, mert hisz egy-egy faluban a kisgazdák és másfoglalkozásúak aránya nem hatvan a negyvenhez.

Ahogy a faluban, megyében vigyázni kell, hogy ne idegenből kerüljön jelölt, hogy a lakosság összetételének megfelelően történjen a jelölés, ugyanúgy talán még nagyobb gonddal kell vigyázni a városban. Vigyázzanak a pártok, hogy arra alkalmas, önzellen, nem megalkuvó, a közért minden áldozó férfiak legyenek azok, akikre a jelölés történik, mert csak ez esetben várhatunk majd megválasztásuk esetén tőlük eredményes munkát.

Olyan emberek kelljenek, akik valóban a közért dolgoznak és akikben van gerinc, ha kell mindentek feláldozni a közösségért, akik nem kijárára, saját anyagi érdekükre használgatják fel a népi bizalmából elnyert képviselőiséget. Bizonyosodjék majd, hogy nem akkor a magyar nép: a magyar ember józan és megfontolt, aki bizonyítani fogja az elkövetkezendő

Itt a teljes világbéke! Ma hajnalban aláírták a Japán fegyverletételéről szóló okmányt

London, szeptember 1. MacArthur tábornok főhadiszállása jelenti Yokohamából: Európai időszámítás szerint vasárnap hajnali 6 órakor írták alá az okmányt a Missouri csatahajó fedélzetén.

A szerződésről helyszíni rádióközvetítést adtak, majd átkapcsoltak a Fehér Házba, honnan Truman elnök kilencperces rádióbeszédet intézett az Egyesült Államok népeinek. Tulajdonképpen az elnök beszéd a Japán felett aratott győzelem hivatalos bejelentése. Japán fegyverletételének okmány-szerű aláírásával teljes lett a világbéke, melyet éppen hat évvel ezelőtt bontott meg Hitler Lengyelország meghódításával.

Amerikai katonaság egyelőre nem vonul be Tokióba, nehogy a leszerelő japán katonák és az amerikai megszálló erők között esetleg surlódásokra kerüljön sor. A csapatok legyezőszerűen behatolnak az ország területére és elsősorban a hadifoglyatáborokat keresik fel. A szövetségesek becslése szerint mintegy 36.000 főnyi fogoly vár még kiszabadításra. (MTI)

nem vonul be Tokióba, nehogy a leszerelő japán katonák és az amerikai megszálló erők között esetleg surlódásokra kerüljön sor. A csapatok legyezőszerűen behatolnak az ország területére és elsősorban a hadifoglyatáborokat keresik fel. A szövetségesek becslése szerint mintegy 36.000 főnyi fogoly vár még kiszabadításra. (MTI)

Tárgyalások a bolgár-válság megoldására Demokratikus változtatásokat hajtanak végre a választójogi törvényen

Szófiából jelenti a brit hírszolgálat: A bolgár válság legutóbbi fejleménye, hogy a régens csüörtökön kihallgatáson fogadta Petkov, Sztojanov és Semedziev bolgár minisztereket. Az agrárpárti Petkov volt a vezetője annak a hat miniszterből álló csoportnak, amelynek tagjai tiltakoztak a választási módszerek ellen és ezzel kezdeményezőivé váltak a néhány héttel ezelőtt kijelölt válságnak. Petkov a közelmúltban azzal a kérelemmel fordult a bolgár kormányhoz, hogy adjanak neki engedélyt arra, hogy új

agrárpártot állíthasson fel. Georgijev bolgár miniszterelnök fogadta az amerikai újságírókat. A megbeszélés folyamán kijelentette, hogy meg fogják változtatni a választójogi törvényt. A törvényen több lényeges demokratikus enyhítést hajtanak végre. (MTI)

agrárpártot állíthasson fel. Georgijev bolgár miniszterelnök fogadta az amerikai újságírókat. A megbeszélés folyamán kijelentette, hogy meg fogják változtatni a választójogi törvényt. A törvényen több lényeges demokratikus enyhítést hajtanak végre. (MTI)

Magyar katonai misszió végigjárja a romániai hadifogly taborokat

Kinevezték a hadifoglyok és deportáltak kormánybiztosát

Az MTI jelenti: Csizsár Sándor ezredes vezetésével katonai misszió indult Magyarországból Romániába, hogy ott végigjárja a foglyatáborokat és a román hatóságokkal megtárgyalja a magyar hadifoglyok hazaszállításának kérdését.

Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök a minisztertanács felhatalmazása alapján Milotok Sándor miniszterelnökségi államtitkárát a hadifoglyok, deportáltak és menekültek hazaszállításával és itthoni elhelyezésével kapcsolatos teendők ellátásának kormánybiztosává, — Tömpe András rendőrezredesét pedig helyettes kormánybiztosává kinevezték.

romániai brit hadsergőfőparancsnok-eleg utasítása alapján történt. (MTI)

A Szovjet-Unió ajándéka Romániának

Bukarest, szeptember 1. Groza miniszterelnök csüörtökön vacsorát adott a román újságírók első nagygyűlésén résztvevők tiszteletére. A román miniszterelnök közölte, hogy a Szovjet-Unió ezer vagon tengerit ajándékozott Romániának, amit a lakosság körében fognak szétosztani. (MTI)

Kárász Arthur lett a Nemzeti Bank elnöke, Sulyok Dezső a PK elnöke

A Nemzeti Főtanács dr. Ottványi László eddigi eredményes munkájának elismeréséül mellett — saját kérésére — a Nemzeti Bank elnöki tisztének ellátása alól felmentették és dr. Kárász Arthurt, a Nemzeti Bank főfelügyelőjét a Magyar Nemzeti Bank elnökévé kinevezték. Az Országos Földhiteltörvény el-

Hat éve,

hogy a fasiszta Németország minden diplomáciai álnokság és katonai kegyetlenség felhasználásával meghátrált Lengyelországot. Hat évvel ezelőtt a világ lélegzét-visszatartója nézett Európa felé, hogy vajon sikerül-e megakadályozni a második világháborút Roosevelt elnök és Pius pápa egymásután tették közre felhívásukat, melyek mind a béke megőrzését célozták. Németország pedig közben utolsó előkészületeit tejezte be a háború kirobbantására. Ribbentrop náci külügyminiszter mereven elzárkózott a lengyel nagykövet fogadása elől és csak akkor engedte magához, miután Németország hivatalosan bejelentette, hogy Lengyelországgal megszakított mindenemű kapcsolatát. Néhány óra múlva a német fasiszta hadsereg három oldalról be nyomult Lengyelországba s ezzel elindította a második világháború szörnyű lavináját.

A német fasiszta világ elleni összeszküvése elbukott. Jól tudjuk, hogy ebben a világháborúban nem arról volt szó, hogy egyik vagy másik város milyen uralom alá kerül: az Egyesült Nemzetek a megsértett emberi méltóság, az alapjaiban megtámadott emberi jogok védelmében fogtak fegyvert. Hat kemény esztendőn keresztül mérhetetlen áldozatot hoztak a szabad világ szabad nemzetei a fasiszta megsemmisítéséért és azért, hogy a támadó szellem megszüntetésével boldogabb jövő fele vezessék az emberiséget.

Ma már Európában és Távol-Keleten is béke van. Hat keserves esztendő megpróbáltatásai készítik a szabad népeket arra, hogy megőrizzék a békét és soha többé ne engedjék újjára a támadó és romboló szellemet.

A moszkvai rádió a magyar hadifoglyok hazaszállításáról

A magyar hadifoglyok hazabocsátása a Szovjet-Unió nagylelkűségét, Magyarországot iránt tanúsított jóindulatát igazolja — mondotta Nikolaj Fjedorov a moszkvai rádióban. Jól emlékeztünk még arra, hogy a magyar hadsereg a német hadsereg mellett harcolt, a magyar katonák a németekkel együtt pusztítottak és romboltak. Arvákat és özevgyeket, romokat és pusztulást hagytak hátra. A szovjet katonák mindenkor szigorúan betartották a sztalini gondolatot és elvetették a bosszút. A Vörös Hadsereg kidöntötte Magyarországot a háborúból és rávezette a demokrácia útjára. Magyarország gazdasági és politikai újjáépítése érdekében a Szovjet-Unió szabadonbocsátja és hazaszállítja a magyar hadifoglyokat és ezzel a német gesztusai új, erős legyvert ad a fasiszta végleges legyőzéséhez. A hazatérők között ezrével vannak olyanok, akik csak most ismerték meg a Szovjet-Unió igazi arcát, a szovjet polgároknak nyújtott életszínvonalát, a falut és a várost. Ezek a felvi-

lágosult katonák bizonyára hazasznos polgárai, intézői és harcossai lesznek a magyar demokráciának. A hazatérők nem feledkeznek meg a hájáról, amely a Szovjet-Unió nagylelkűsége következtében Magyarországot kötelezi. (MTI)

Molotov távirata Gyöngyösi külügyminiszterhez

Molotov szovjet külügyi népbiztos a következő táviratot intézte Gyöngyösi János külügyminiszterhez: Köszönöm Önnek, miniszter úr, a háború befejezése alkalmából kifejezett baráti jókívánságait. Engedje meg kifejeznem meggyőződésemet, hogy békés körülmények között a népeink közötti barátság és együttműködés jobban és jobban meg fog erősödni országaink javára.

V. Molotov.

Brauschitsot és Mannsteint letartóztatták

Hamburg, szeptember 1. Brauschits tábornagyot és Mannstein tábornagyot Schleswig-Holsteinben pénteken letartóztatták és internálták. Mannstein tábornagyot egy kórházban tartották. Letartóztatásuk — értesülés szerint — a

Szakasits Árpád a szocialista-kommunista közös listáról

Budapestről jelentik: Szakasits Árpád, a Szocialdemokrata Párt főtitkára politikai beszámolót tartott. Legalább megemlékezett a tizenöt évvel ezelőtt történt nagyszabású munkásmozgalmáról, melyet az akkori kormányzat csendőrökkel és rendőrökkel elnyomott.

A továbbiakban hangoztatta Szakasits, hogy önálló, független pártként állnak az ország szolgálatában, a Kommunista Párttal való együttműködésük szabad

akarattal jött létre és megfelel a proletariátus és az ország érdekének.

A párt értékmérője a munka. Küzdeni kell a korrupció ellen, követelik az általános munkakötelezettség bevezetését.

Majd a következőket jelentette ki Szakasits Árpád:

— Sokat hallottunk arról is, hogy közös listáról a két párt távozna felé tesszünk lépést. Erre csak azt felelhetem: Mindkét pártnak megtrágnak ebben az or-

számban a maga történelmi feladatai. Mindegyik párt el van kötelezve bizonyos társadalmi, gazdasági és politikai feladatok megoldására. A fűző, a két párt egybeolvadása nem időszaki és hosszúságú ideig nem is lesz időszaki. Nincs szó tehát fűzőről, de ha szabad volt annak idején Rákosival közös listán menni, akkor szabad legyen most Rákosi Mátyással is közös listán menni. Akármennyit verekedünk is mi kommunista elvárásainkkal, mégis közelebb állnak nek hozzánk, mint a henyé, gerinctelen, áldozatra sohasem hajlandó polgárság. De így kellett dönteni azokról is, mert ha nem ezt tesszük, végzetes következményekre kerülhet volna sor az üzemekben és a gyárakban. Azt hiszem, hogy a közös lista mindenképpen óriási erőt és előnyt jelent, amely érvényesíteni fogja

a mágneses törvényt: óriási tömegeket fog vonzani és nem vesztünk vele, hanem nyerünk. Külpolitikai szempontból is mérlegeltük a döntést. Elsősorban mérlegeltük azt a jogos aggodalmat, amelyet a Szovjet-Unió részéről Magyarországgal szemben tapasztalunk. Az utóbbi 8 hónap alatt sikerült ezt az aggodalmat nagymértékben enyhíteni. Különben is a Szovjet-Unió a szocializmus világát készíti elő, tehát a Szovjet-Unió felé kell tekintelnünk nagyobb és mélyebb bizalommal, hiszen nyugatról váhatjuk, semmiféle támogatást nem kapunk. Mi felelőtlenül nézünk nyugat felé és a szabad szomszéd népek felé is, mert jóbarátságban akarunk élni velük, de egész szívvel fordulunk kelet felé, mert a mi életünk ezen a területen jätéződik le.

Tizenötmillió pengő szövetkezeti kölcsönt kér a pénzügyminisztertől a Debreceni Gazdászövetkezet

A Debreceni Gazdászövetkezet, amely partokon felül tömöríti magába az újonnan földhözjutottakat és Debrecen régi kisgazdarságát, kérelmet terjesztett a pénzügyminiszterhez 15 millió pengő szövetkezeti kölcsön engedélyezésére iránt.

A kölcsönösszeg felhasználására és befektetésére vonatkozólag a Gazdászövetkezet részletes tervezetet terjesztett a pénzügyminiszter elé. Előadta, hogy a szövetkezet már is megbízást nyert a jövendő évi céljait szolgáló sertés-hizlaltásra s a szövetkezetre vár a Kárpát-Ukraina és Debrecen között létesítendő túrfa, só- és kukorica-kompensáció lebonyolítása. Előzetes tárgyalásokkal biztosították 1 darab 25 lóerős, petroleumüzemű, új Rába-tractort kedvezményes áru beszerzését, két

olajütő-malom felállítását és egy-millióhatszázötven ezer pengő értékű berendezés megvásárlására vonatkozóan szerződés aláírására. A kölcsönösszegből kíván gondoskodni a szövetkezet a kukorica-termesztés biztosítására górék rendbepozíciójáról, általában pedig a tagjait által felajánlott termények beszerzéséről és ennek ellenében ipar- és közszükségleti cikkekkel való ellátásáról.

A Debreceni Gazdászövetkezetbe a tagjelentkezések és üzletelés befizetések egész héten keresztül folynak Hunyadi u. 13. sz. alatt. Remélhetőleg a szept 9-én tartandó szövetkezeti közgyűlésen már a tagok ezrel fognak résztvenni.

Harsányi Imre a Kamara ügyvezető titkára nyilatkozik a Debreceni Őszi Vásár közgazdasági jelentőségéről

Harsányi Imre tb. tanácsnok, a debreceni Kereskedelmi és Ipar-kamara ügyvezető titkára, aki egyik elnöke az október utolsó szombatján kezdődő Debreceni Őszi Vásárnak, érdekes nyilatkozatot tett a Vásár jelentőségéről.

— A Debreceni Őszi Vásárnak azért van elsősorban különös jelentősége, mert Magyarországon a felszabadulás óta a kereskedelmnek és az iparnak ez lesz az első reprezentatív bemutatkozása.

— Debrecen szabadult fel először és ennek következtében Debrecenben inult meg először a kereskedelmi és ipari élet. Budapest talán még egyetlen üzlet sem húzta fel a redőnyét, amikor itt már szorgalmas munka folyt a műhelyekben és a gyárakban ma, egy évvel a felszabadulás magasztos ünnepe után azt mondhatjuk, hogy Debrecenben felelte komoly termelő munka folyik. Mindenképpen indokoltnak tartom, hogy ez a termelő munka bemutatkozzék a nyilvánosság előtt és erre a célra feltétlenül legalkalmasabbnak mutatkozik a Debreceni Őszi Vásár. Az időpont már csak azért is jó, mert pontosan összeszik a felszabadulás első évfordulójával. A kiállítás helyét is jól választotta meg a rendező bizottság, az Arany Bika szálloda nagytérme és környező helyiségei alkalmasak arra, hogy bennük megfelelően elhelyezzük a debreceni ipar termékeit és a debreceni kereskedők áruit. A vásár lényege magával hozza, hogy a helyszínen a vevők rendeléseket adhatnak fel és

vásárlásokat végezhetnek, ami azt jelenti, hogy Debrecen gazdasági életében komoly és lényeges forgalmat fog a Debreceni Őszi Vásár előidézni.

A házigazda és a lakók közösen fizetik a vízdíjat

Értesítem a város lakosságát, hogy a törvényhatósági bizottság 222-1945. bgy. sz. határozata alapján a városi vízvezetékbe bekapcsolt és a vízmérő órák útján megállapított vízfizetés, valamint a városi vízvezeték csőhálózatába be nem kapcsolt telkek után a közkutak használatát fizetendő vízfogyasztási díjakat a lakók és az esetleg ott lakó háztulajdonos, vagy hasznélvezője 1945 július 1-től kezdődően közösen fizetik az általuk elfoglalt lakószobák illetve üzlethelyiségek számának arányában.

Amennyiben a vízfogyasztás kereskedelmi vagy ipari célra használatik fel s ennek folytán az elhasznált vízmennyiség jóval nagyobb, mint a többi fogyasztóké, ilyen esetben vagy külön vizóra szerelendő fel, vagy pedig a fogyasztó nagyobb összegű általános költséget fizet. A vízmérő óra bére a közös vizóra után a háztulajdonost terheli.

A bérlet köteles a vízdíjakkal a részes részét a háztulajdonos vagy megbízottja részére a számla bemutatása alkalmával megtéríteni. A vízdíj pontos megfizetésének elmulasztása a bérlettel szemben éppen olyan felmondási okul szolgál, mint a lakbérfizetés elmulasztása.

Polgármester.

Vagyontörv. Bádógos u. 1.

MA 1/25-től és minden vasárnap ÖSSZTÁNC Piac-utca 59.

Debrecen legnagyobb ókszerkészítő, ékszer és órajavitó műhelye HÓRA ENDRE Kossuth-utca 2. Ön még nem készíttetett gyűrűt Hóránál? Arany beváltás.

Mi a helyzet Hajdú vármegye élelmiszerellátása terén?

Torma Kálmán dr. alispán a napokban érkekezetre hívta össze a hajdúmegyei városok polgármestereit és községek jegyzőit. Az értekezlet legfontosabb tárgya a megye lakosságának élelmiszerellátása volt. Az értekezlet során a tekintetben a következő kép alakult ki.

Hajdú vármegye lakosságának száma 178.523, ebből mezőgazdasági munkával foglalkozik 147.448. Iparos 17.814, kereskedő 5230, nyugdíjas 1551, háztartási alkalmazott 1816, ismeretlen foglalkozású egyén 1576, tisztviselő 3088.

A vármegyében levő régi birtokok száma 15.740. Ezek elartott családtagjainak száma 30.633. A földreform kapcsán kapott birtokok révén új birtokok lett 11.645. Elartott családtagjainak száma lényegesen több, mint a régi birtokok családtagjainak száma. A munkaadó által elartott mezőgazdasági alkalmazottak és családtagjainak száma 14-15.000. Azoknak a mezőgazdasági munkásoknak száma, akik napszámból keresik a kenyeret családtagjaikkal együtt 30-32.000-re tehető és ezeknek van a legtöbb gyermekük.

Hajdú vármegye lakosságának kenyérrelátása erre a gazdasági esztendőre igen gyenge. Bevetett búzaterületünk volt 14.952 kat. hold. Ennek ezévi termése nem haladja meg a 70.000 mázsa bűzát. Az így termelt vetőmag az

évi vetőmagszükséglet fedezésére sem elegendő. Ennek a mennyiségnek egy részét azonban a közellátásügyi miniszter rendelkezlete alapján Budapestre kell szállítani. A helyzet különösen az új gazdálkál súlyos, mert ezeknek zöme földjét tavasszal kapva meg, tavaszbuza-vetőmag hiányában bűzát vetni nem tudott s jelenleg kenyér szempontjából teljesen ellátatlan. A megye területén az élelmiszerellátás 50-55 százaléka ellátatlan. Különösen súlyos a helyzet a megyei városokban.

Az alispán ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a súlyos nehézségek megoldása csak úgy volna lehetséges, ha hatóságai szétosztással megfelelő készletet rendelkeznének. A jelenlegi helyzet alkalmas arra — állapítja meg az alispán, — hogy a földbirtokreform során földhözjutottak s a mezőgazdasági munkások, akik voltaképpen termelők, spekuláció következtében előállított áremelkedések folytán a kenyérrelátáshoz szükséges mennyiséget megszerezni nem tudják.

A lakosság szűrellátását olajkészletekből pótolják. A meglévő 9065 kat. hold napraforgóvetés mellett ezen a téren komolyabb fennakadás nem lesz.

A közellátásügyi miniszterium megígérte bizonyos cukormennyiség leszállítását, mindezekig azonban cukor egyáltalán nem érkezett.

A debreceni iskolákba beiratkozott tanulók száma túlhajadja a békeévek létszámát

Debrecen, a kálvinista Bómat az iskolák városának szokták nevezni s ez a jelző méltán rá illik, hiszen hosszú órák óta ősszel mindig Debrecen gyűjtötte egybe a Tiszántúli tanulóvágyó fiatalokat s ebben a városban mindenkor több ezer diák járt iskolába.

Most, hogy a nyári szünidőnek már vége, sétára indultunk a debreceni iskolákban, megint azt, hogy a beiratkozott tanulók száma túlhajadja a békeévek létszámát.

A Kollégium több intézetet fogad tiszta középiskola.

Első utunk a református Kollégium-ba vezetett, ahol dr. Koppányi Mária Dóci-intézet igazgatójával folytatott beszélgetést.

— A Kollégium igazgatójának nagy hálaival és szeretettel tartozunk azért a német nyelvű osztályokért, melyek megengedte, hogy a most beiratkozott iskolai ében a Dóci-intézet minden tagozata a Kollégiumban vegyessze el ezt az évet. Ényitónkat szeptember 12-én tartjuk. A tanítás 14-én kezdjük el.

— Az intézet beiratkozott tanulók létszámát a békeévek évek létszámát érdeklőnk.

— Még felül is haladja, hiszen intézetünk egyik tagozatának első osztályába majdnem 200-an iratkoztak be! A Dóci-intézet minden tagozatán be a beiratkozott tanulók létszámát majdnem felülhajtja a 2000-et.

Megemlítem még az, hogy a gimnázium és polgári iskola első osztályát ebben az évben már, mint az általános iskola V. osztályát nyitjuk meg.

— Egyedül nagy bajunk, hogy nem tudunk elegendi mennyiségű mérleket a szűk órákat a fűzők és más tárgyakból önműlő lánycsoport részére nem áll módunkban internátust berendezni. Talán csak akkor sikerül igen csekély létszámú internátust létesítenünk ha a Kollégium egyik épületére a középiskolában felszabadul. Minden támogatást megkapunk ennek érdekében. Csak úgy tudjuk megoldani a tanítás körülményeit, hogy délelőtti és délutáni felváltva legyen az osztályoknak az órái.

— A legnagyobb érdekeltetés a tanítói pályán van. Ennek a tagozatnak első osztályába oly sokan iratkoztak be, hogy valószínűleg három osztályt kell nyitnunk.

Megtudjuk hogy a Kollégium több intézetét fogad tiszta középiskola, így ebben az iskolai évben ide fognak járni a kollégiumi polgári, a református gimnázium, a tanítóképző, a Dóci elemi, polgári, tanítóképző, és gimnázium növendékei.

tartás értelmében, mint az általános iskola V. osztályát fog megnyitni.

Az általános iskola I. osztályába újulás az, hogy az osztályonként óra helyett mindennapi kérdések megválaszolásának helyett egy órát, Gyarapított a magyar órák száma és előírja a rendelt, hogy súlyt kell fektetni a magyar helyesírásra. Szabad foglalkozások elvezésével heti 5 órában az alanti tárgyat közül választani a diák, mezőgazdasági kertészet, ipari gyakorlatok, kézimunka, háztartási gyakorlatok, és idegen nyelv, latin és zene. Ezek közül lehet egyet választani s azt mint kötelező tárgyat heti öt órában tanulja a diák, vagy választhat kettőt s ekkor az egyiket heti három órában a másikat pedig heti két órában kell tanulnia. A polgári iskola II. III. és IV. osztályának anyaga is módosul annyiban, hogy a német nyelv nem kötelező tárgy, helyette lehet választani az angol, franciát, orosz vagy olaszt. A IV. osztályos anyagban nagyobb helyet kap a közgazdasági és jogi ismeretek, melyek hivatalos annak az élethez szükséges tanulóknak a kialakulóban lévő demokratikus társadalmi és gazdasági rendszer alapveit nagyobb részletességgel ismertebbé tenni. A heti óraszám 30 s ez azt célozza, hogy a diákok ne terheljék túl a szünet tanulásával.

A Kollégiumban kapott helyet a református gimnázium. A gimnázium új igazgatója Hígyvári Kálmán lett, aki igazgatói iródban érdeklőnknek elmondották, hogy 500-nál többen iratkoztak be máris a gimnáziumba, de a jelek szerint 600 növendékre számítanak. Ennek az iskolának is nagy gondja az internátus megépítése. A tanítás csak úgy lehet megoldani, hogy délelőtti délutáni felváltva majd a tanítók.

A Piarista Intézet...

A Kereskedelmi iskolák

A Demény Géza igazgató vezetésével a Kereskedelmi Kereskedelmi iskola, mely a gyakorlati életre nevel az ifjúságot, szeptember 10-én tartja megnyitóját s ekkor lesz az első tanítási napja.

Az előadás vezényszóval a Bócsány István-Könyves-Tóth Erzsébet kettős igazgató Bócsány István vezetésével, német eszközközlel nyújt megérdemelt felkészítést, Könyves-Tóth Erzsébet alakított a debreceni köznevelési tanácsban a debreceni köznevelési tanácsban, Játéka feleltetetlen élményű jelentő, Komoly nyereség a reménytel debreceni köznevelési tanácsban, Horváth Jenő kitörő lelkesedéssel az érettségiző fiatalok problémáit választottan vizsgálja: ajánlat kövesse az idegenbe vagy anyfalán maradjon? Magyarországi élelmiszerügyi nyújt Farago Ödön Márki Géza gyors szerzésé hibátlan. Kétféleképpen beszélnek az együttesben Ujvárossy Károly, Sármay Árpád s Virágházi Lajos.

Az előadás előtt Márki Géza mondot lemerített a darabot. A bemutatott szüfolt ház névze vagy, a közönség maradtakalant! átélté a darabot. Krüger Rudolf bukásában egy letűnt komolyk zuhanságnak tapasztalás szüfolt felkészülten és lelkesen tapasztalok! Közönségtől a kifogástalan előadást is (4. 1)

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter utasította az Államvasutak igazgatóságát, hogy a szeptember 5-én összeülő nemzetgyűlésre érkező képviselőket utazásút lehetővé tegye. Ennek megfelelően 3-án és 4-én a MÁV fővonalán közlekedő vonatokhoz kizárólag a nemzetgyűlési képviselők részére vasúti kocsikat kell csatolni és a mellékvonalakon a képviselői igazolványok felmutatása mellett a kalauzokosfélek szállhatnak be.

CSOKONAI színház

1945 szeptember 2-án, vasárnap d. u. 1/3 órákor, este 1/26 órákor és szeptember 3-án, hétfőn este 1/26 órákor

Könyves Tóth Erzsé felléptével

FATORNYOK

Zitály Lajos színjátéka

— Az első évfolyamba annyian jelentkeztek — adja a felvilágosítást Demény Géza igazgató — hogy három osztályt kell nyitnunk. A többi párhuzamos osztályok már majdnem mind betelték és elmondhatom, hogy intézetünkben a beiratkozott tanulók száma már elérte a békebeli létszámot. Galymosi Béla, az iskola köznevelési tanára a békebeli létszámot a következőképpen tájékoztat:

— A nagy érdeklődésre való tekintettel választottuk szeptemberben megnyitni a Felőttök Kereskedelmi iskolájának az első osztályát is. Jelenleg harmadik és negyedik osztály van ennek az iskolának s az első „felőttök érettségizők” jövő tavasszal kerülnek ki az iskola padtái közül.

A tanulóvágyók iskolája igazgatója, dr. Veresvári Klára elmondotta, hogy szeptember 9-én lesz az érvényes, míg 10-én már az első tanítási nap.

— Az első évfolyamba annyian jelentkeztek, hogy ha engedélyezik is a három osztály nyitását, akkor még 34 tanulóit kell kihagyunk. A párhuzamos osztályok elérték a békebeli létszámot.

A Svetit. intézet

A Svetit. intézet igazgatója dr. Mellau Márton a következő nyilatkozatot adta

— A fiú és lány kereskedelmi iskola igazgatóságát volt olyan szíves és megértő, hogy a Svetit. intézet négy tagozatának (elemi iskola, polgári, leánygimnázium és tanítóképző) helyét adták. A jövő iskolai évben tizet az intézet növendékei a Kereskedelmi iskolába fognak járni, valójában a délutáni az ipari köznevelési iskolát a városi ipariokola fogadja be a helyettesítő iskolát a városi ipariokolával együtt fog középiskola második. Itt Szász József ipariokolai igazgató megígérte tette lehetővé, hogy ennek az iskolának is megfelelő otthona legyen.

— Mindegyik épületben még sok a hiány (nincs ablak, nincs üveg és nincs kályha), de ezeknek a hiányosságoknak a pótlására a közönség támogatására is számítunk. Az intézet nevelői és tanítói osztályának a hiányoknak a pótlására.

— Az iskola év ünneplésére megnyitása szeptember 10-én délelőtti 9 órákor lesz. Az eddig beiratkozott tanulók létszámából következtetni lehet arra, hogy itt is elegendő a békebeli létszámot a tanulók száma. Az elemi iskola tagozata is megnyitják.

A többi iskolákról legközelebb érdeklünk. (6. 0.)

Színház, mozi, művészet

Fatornyok

Szeptember 2-án, vasárnap, 1945 december 12-én mutatták be Budapest Színház Lajos darabait, Európa egy része meg a germán okány célzása alatt varázolt. Asszimiláció, diszimuláció, fajok keveredése: tájéltalanság, izzó problémák egy elferdült, lélekvilágos propaganda vártak a közönségre s a levegőben lévő hatóság mellett a közönség kérdéseikhez ebben az időben hozzányúlt.

Zitály Lajos azok közé az írók közé tartozott, akik bátran tépték le a kor pecsétjét a közönség szemébe s a művészet felelőtlenségét, a közönség hangját vallották a legkézenfekvőbb képekkel. A művészet a közönség előtt az időnek megérzett a közönségben az a költő és mindenekelőtt az ember hangján szólni értő a témáról. De éppen ez a tiszta művészet és mélyéges emberesség konzerválta örök életre a darabot. Az élezi változtatás sikerre a „Fatornyok” képekkel, amik a történelmi igazságszolgáltatás dűbörgő szekere alapozta az 1945-s korrellem akkor még ágasoktól férgelt. Ma, amikor hinni kezdünk abban, hogy egy új humanizmusban teljeseen feloldódnak az a kérdések, a sokat szenvedett emberiség előtt ledölnék az árvalások a közönség előtt, korlátoktól, egyháza simulhatnak a kezek, ma is változatlan hatása van a „Fatornyok”-nak, mert tiszta emberi dráma ez, lenyűgöző irásmdvészettel megírva, mely elrögött magától minden ócska irányzatosságot, hig, széles politikai látáskor. A Csokonai színház igazgatója jó választott, amikor ezt az alkotást tette idegenyítő drábjának. A kezdet nagyon jó és sokra kótelez. Az előadásodon pedig érzett, hogy annak szellemi lelet maga az új örökösöt, saját elgondolásával egészítve ki Farago Ödön értékes rendezését.

Az előadás vezényszóval a Bócsány István-Könyves-Tóth Erzsébet kettős igazgató Bócsány István vezetésével, német eszközközlel nyújt megérdemelt felkészítést, Könyves-Tóth Erzsébet alakított a debreceni köznevelési tanácsban a debreceni köznevelési tanácsban, Játéka feleltetetlen élményű jelentő, Komoly nyereség a reménytel debreceni köznevelési tanácsban, Horváth Jenő kitörő lelkesedéssel az érettségiző fiatalok problémáit választottan vizsgálja: ajánlat kövesse az idegenbe vagy anyfalán maradjon? Magyarországi élelmiszerügyi nyújt Farago Ödön Márki Géza gyors szerzésé hibátlan. Kétféleképpen beszélnek az együttesben Ujvárossy Károly, Sármay Árpád s Virágházi Lajos.

Az előadás előtt Márki Géza mondot lemerített a darabot. A bemutatott szüfolt ház névze vagy, a közönség maradtakalant! átélté a darabot. Krüger Rudolf bukásában egy letűnt komolyk zuhanságnak tapasztalás szüfolt felkészülten és lelkesen tapasztalok! Közönségtől a kifogástalan előadást is (4. 1)

Vasárnapi levél

a választásokról

Kedves Miklós Bátyám! Függetlenül elolvastam leveledet, melyet a közleg képviselőválasztásokkal kapcsolatban írtál hozzáam. A falu népe, frod egyik befejező mondatodban, feszülten várja, hogy a mult anyyi becstelens, erőszakra épített korthadjárata után hogyan fog bemutatkozni az első szabad választás Magyarországon?

Nemcsak a te problémád ez, nem is csak Hajdúbószörményé hanem az egész országé. Minél messzebbre elkerülni az elmúlt választások módszereit — ez a szükségzerű parancs kell, hogy irányítsa az eljövendő választások előkészületeit. Azt hiszem ebben nemcsak mi ketten, hanem az ország túlnyomó többsége is együttesen velünk. Igen, éberem kell vigyáznunk a választás tisztaságára s kíméletlenül ki kell küszöbölünk az elmúlt választásoknak nemcsak eszközeit, hanem képviselőit is.

A reakció évtizedeiben három tényező cégéresítette magát a rendszert: a földesúr, a csendőr és a kortes. Milyen jellemző és — fájdalom — milyen igaz volt a közismert párbeszéd:

— Azt hiszem, választás lesz az őszel...

— Honnan gondold?

— Hát onnan, hogy a gróf megjelent a faluban.

— Nem lesz az semmit, ta valy is járt ilthon.

— Igen, de most... visszaköszönl.

Hála Istennek, eltűnnek a földesurak és a magyar falvak népét nem irányítják má: a zoid zsalugateres kastélyokból. Kirántották alóluk súlytadó ezer holdjaikat és ezzel penhelykötönyűvé váltak.

A csendőrök sem »képvise- lők« már a mindenkor kormánypartot s rendőrségünk pár tallanságának perdöntő bizonyítéka kell, hogy legyen az ősi választás. Októberben nemcsak népünk fog bizonyoságot tenni érettségéről, fiatal rendőrségünk is legnagyobb vizsgáján esik keresztül.

Ami a harmadik tényezőt illeti, mindnyájún élénken emlékszünk rá: a választásokat falun az ezre te be, hogy a kortesek kísüsitjében hordószámra fölt a szilvapálinka, mint a választók »politikai magatartásának« egyik fontos irányítója. A mult választáson például Ónodon történt, hogy a kormánypárt egyik teherautóját teleragasztották a Kisgazda Párt plakátjával s amikor kora reggel a csürhe a mező felé tartott, az autó teljes erővel az állatok közé szaladt. A faluban pedig pillanatok alatt elterjedt a hír, hogy egy »kisgazdapárti« autó micsoda mézszárlást vált végbe az állatállományban. Beszéljek itt a ki-provokált tömegverekedésekről, melyeknél hűségesen statisztál a csendőrség? Beszéljek a hivatalos apparátus ezer becstelens forrájáról, vagy a halálos fenyegetésekről, melyekkel sok helyen sikerrel rémítették a falu népet? Felesleges, mindenki tudja ezeket.

A kortesek »munkájate« döntően segítette az a körülmény,

hogy a választók nem érezték, nem érezték, hogy szavazatuk komoly befolyást gyakorol az ország ügyeire. Nem is gyakorolt. A népnek alig volt kapcsolata a törvényhozással. Ma azonban, amikor a demokrácia eszméi a nép gyökeréig behatoltak, minden bizonnyal nem lenne sikere semmiféle kortezárnak. A nép tetteket látott és nem fog hinni rózsaszínű beszédeknek. A falu népe poltikai tisztánlátásáról tesz majd tanúságot, hiába is nyekeregne el számára bárki a »parasztfogás« elrepedt hanglemezeit. A nép és az öt képviselő pártok. Minden bizonnyal a pártoknak döntő módon alkalmuk lesz ellenőrizni a választások tisztaságát. A pártok hivatalosan is kijelentették, hogy a választásoknak egy feltétele van: tiszta választások legyenek!

Kedves Miklós Bátyám! Szeretném, ha példádát követve az

ország minden választó polgára átérzné azt a mélységes felelősséget, melyre ez a választás kötelezi az egyént a közösséggel szemben. Hiszen ez a választás történelmünk egyik legsúlyosabb idejében folyik majd le s könnyen lehetséges, hogy kiemetele hosszú időre irányt szab az ország sorsának. Szeretném, ha tudatában lenne mindenki, hogy külföldön is feszült figyelemmel kísérik a magyar demokrácia nagy próbatételét s hogy a szabad világ szabad népei nemcsak eredményeiből, hanem eszközeiből és módszereiből fogják levonni tanulságukat a magyar nép politikai érettségéről és arról, hogy megérdemeljük-e helyünket a szabad nemzetek testvéri közösségében?

Az ősi választásokon erre a kérdésre igennel kell válaszolnunk!

Reményi József.

Nagy vita a Nemzeti Bizottságban az egyetemi igazolásokról

Vásáry István: Rendet kell teremteni az egyetemen — visszamenőleg is

A debreceni Nemzeti Bizottság szombaton ülést tartott. A távollevő Juhász Nagy Sándor elnök helyett Szabó Kálmán polgármester elnökölt. Az ülést élénk érdeklődés előzte meg, megjelent azon dr. Vásáry István ny. miniszter is. Az ülés főtárgya az egyetemi hallgatók beadványa volt. Az Egyetemi Kör Lakatos Imre tükár útján azt kérte a Nemzeti Bizottságtól, hogy igazoló bizottságot állítsanak fel egyetemi hallgatókból, illetve az eddig működő bizottságot szentesítse a Nemzeti Bizottság.

A kérdéshez elsőnek Leitner Jenő szólalt fel. Sürgős tisztogásra van szükség az egyetemen belül, a hallgatók körében. Azonban a Nemzeti Bizottság nem ütheti rá a bélyeget beleegyezés az eddigi igazolásokra, ezt az egyetem falain belül intézze el.

Szabó István javasolja, hogy irjanak át az egyetemhez és hívják fel, állítsa fel az igazoló bizottságot, még ha nincs is rá törvényes rendelkezés. Rámutat a sok mentőkére. Szerinte az igazolási eljárás a tanároknál megbukott.

Dr. Erdős Imre szerint az egyetemi tanács igazolás helyett a fegyelmi szabályzattal élhet. A kuituzminisztert keresse meg a Nemzeti Bizottság, hogy a fegyelmi szabályzatot politikai kérdésekre is terjessze ki. Kifogásolja az egyetemi tanács igazolaitása körül történeteket és elitéli a kommunista bizottsági tag eljárását adott esetben.

Végh Dezső b. polgármester szerint nem kell az egyetemi autonómiával törődni. Az egyetemi hallgatók a multban sztrájkörök is voltak, a töreksek bűneice, a zsidóüldözés is onnan indult ki. Javasolja, hogy nemcsak a debreceni, de minden egyetem autonómiáját függesszék fel.

Ezután Vásáry István szólalt fel. Rámutat arra, hogy az egyetemi autonómia nem jelent államot az államban. Szerinte nincs joga igazolhatni az ifjúságnak, sem az egyetemi tanácsnak, ehhez a magyar kormánynak van joga. Rendet kell teremteni az egyetemen most is, d visszamenőleg is. Az elmúlt 25 év alatt nagyon sok rossz jött ki az egyetemekről, ezért kell fellépni itt élesen és mereven.

Révész Imre püspök: Ugy van!

Vásáry István: Nekem különösen jogom van ehhez hozzászólni, mert én léptem fel akkor erőlyesen az egyetemi kilengések ellen és tettem felelőssé a felelős tényezőket, amikor az ifjúság randalirozott. A kormánynak rendezni kell a kérdést és kérni kell erre. A város, pénzügy, sem más közület nem igazolhatja magát, az egyetemi hallgatók sem ömagukkal. Érdektelen bizottság kell. De sürgősen kell intézkedni, mert egyetemi fétév előtt állunk.

De tovább kell menni, sokan hozták és terjesztették az elmúlt 25 év alatt az egyetemről hozott rossz szellemet. Magas fórumokra kerültek a bajtársi egyesületek egykori vezérei és vezetői. Javasolom, hogy azok, akik 1920 óta a bajtársi egyesület vezetői, tagjai voltak, minősített igazoló eljárás alá vonassanak. A bajtársi egyesület is felelős, hogy így elromlott az ifjúság.

Harsányi Imre védelmébe veszi az egyetemi igazoló bizottságot. A hiba ott van, hogy a közönség nem szolgáltat adatokat.

Lakatos Imre az ifjúság képviselőjében azt vázolja, hogy az ifjúsági igazoló bizottság csak adatgyűjtő szerv lenne az egyetemi fegyelmi bizottság számára.

Dr. Kondor Imre: Az egyetemi igazolaitás kérdése országos ügy, országos rendezést kér. Hibáztatja, hogy az egyetemi tanács mereven elzárkózik minden kezdeményezéstől. Molnár József (szakszervezet, kommunista) szerint csak 1939 óta kell igazolaitni, nem 1921 óta.

Dr. Sántha Kálmán egyetemi tanár az egyetemi tanács álláspontját magyarázza. Szerinte felesleges felírni a kormánynak, az egyetemi tanács és fegyelmi tanács döntést minden ügyben.

Bodnár János prorektor szerint sürgős intézkedésre van szükség. Debrecen mutasson példát az egyetemi igazolaitások bevezetésénél is.

Dr. Kondor újabb felszólalásában azt fejtegeti, hogy az egyetem saját kebelén belül intézkedjen, ehhez neki van joga az autonómia alapján is. Hívja fel a Nemzeti Bizottság az egyetemi tanácsot, foglaljon állást, ha bebizonyítható tények szólnak bármely egyetemi hallgató fasizta bűnössége mellett. Alkosson speciális fegyelmi bizottságot sürgősen erre a célra az egyetemi tanács.

Szabó Kálmán polgármester öszszgezeli a különböző javaslatokat és kimondja a Nemzeti Bizottság: javasolja az egyetemi hallgatók bizottsága véleményező szerv lesz, ez tesz javaslatot az egyetemi tanácsnak, illetve fegyelmi bizottságnak, az felülbíráva a javasla-

tot járjon el sürgősen és nyolcnapi határidőn belül hozzon határozatot. A debreceni Nemzeti Bizottság hívja fel a másik három egyetemet is hasonló eljárásra és kéri, hogy az elmúlt 25 év egyetemi zászlóvivőit, bajtársi vezéreit is vegyék megfelelő igazolás alá. Megkérjesik a kormányt és a budapesti Nemzeti Bizottságot ilyen irányban.

Ezután dr. Erdős Imre az egyetemi tanárok igazolaitása körüli dolgokat teszi bírálatt tárgyává. Javasolja, hogy az összes debreceni egyetemi tanári igazolaitást terjesszék fel felülbírálás végett az igazságügyminiszterhez, az semmissé meg azokat, ha úgy látja, hogy hibásak, még ha új rendelet is kell kibocsátania.

Dr. Harsányi Imre ellenzi ezt. Az újrafelvétel ügyis lehetőségét ad mindenre. Végh Dezső azt kéri, hogy ne csak az egyetemi tanári, hanem a városi igazolaitásokat is terjesszék fel felülbírálásra az igazságügyminiszterhez. Hosszas

vita után a bizottság szótöbbséggel elfogadja Erdős Indtványát Végh Dezsőéi nem.

Végül Leitner Jenő három kérdésre mutat rá: hogyan lehetne a nemzetgyűlési képviselők utazásbiztosítási a nemzetgyűlés ülései re, mit lehetne tenni általában a vasúti közlekedés megjavításá ügyében és nappali járat bevezetésére. Végh Dezső válaszolja, hogy a Kisgazda Pártot és a Polgári Demokrata Pártot több esetben indokoltan mellőzése érte más pártok részéről, majd kifogásolja az egyik párt szónokainak hangját amely alkalmas a faji gyűlölet, antiszemita hullám felkeltésére, azonkívül kereskedőellenes hangulat támasztására. Válaszások előtt nem helyes az ilyen hordózü felszólalás.

Dr. Révész Imre püspök teljes mértékben helyesi Leitner megállapításait minden tekintetben.

Több hozzászólás után az ülés véget ért.

Debrecenben találta meg édesapját az angol hadsereg egyik őrmestere

Érdekes karriert futott be egy debreceni születésű fiatalember, aki az angol hadsereg kifüzetelt őrmestere. Az illető Kornfeld Endre, aki hat évi hányatott és kalandos élet után deportáltsba került szüleit kutatta és a véletlen folytán a Nagyerdőn találkozott az édesapjával Kornfeld Dezső volt debreceni divaárkereskedővel.

Kornfeld Dezső 25 évvel ezelőtt ismert tagja volt a debreceni kereskedőtársadalomnak. A húszas évek vége felé meghívtást kapott egy nagyobb csehszlovákiai textilgyártól, amely főtisztviselőjül alkalmazta. Évek mulva a gyár a pozsonyi üzletházának vezetőjével rendelte ki s ott élt családijával békes boldogságban. Endre fia 1939-ben eljegyzte a brünni textilfőiskolát s amikor a háborús szelek erőteljesebben kezdtek fujdogálni, elhatározta, hogy kivándorol Palesztinába. Hasonló tervvel foglalkoztak már igen sokan, majd egy ötszáz főből álló kivándorló társaság kibérelte a pozsonyi dunai kikötőben horgonyzó Peucho nevű görög hajót és útnak indult a Dunán a Fekete tengerre. A hajó utasaival eljutott Turnszeverin román kikötőbe, azonban a hajót nem engedték kikötöni a hajóra rálöttek gépfegyverrel, mire Ruzsuk bolgár kigudatásra találtak a hajó utasai kötőbe vette újtál. Ott szíves forasai. A szegény zsidókból álló kivándorló társágot a bolgárok elhalmozták élelmiszerral és a hajót územanyaggal, mellyel azután kalandos út után kijutottak a Földközi tengerre. Itt azonban az ócska dunai alkotmánnyal nagy baj történt. Léket kapott és elsüllyedt. A kivándorlók közül több százan elpusztultak. — Kornfeld Endre és néhány társa kitért az úszók voltak, sikerült pekk Camillo Missi nevű lakatlan olasz szigetel elérniük. Kilenc napig éltlen szonjan a halállal küzdve ödöngék a szigeten, mely felett állandóan olasz repülőgépek szálltak el. Nagy nehezen adtak jelt a repülőknék, akik rádió útján egy olasz hajót irányítottak oda és Kornfeldéket, valamint a hajó megmenekült utasait felvették s elszállították Rhodos szigetére. Itt hosszú ideig fogságban voltak. A törekvő Kornfeld unalmában nyelvet tanult, amelynek a későbbi években nagy hasznát látta. Mikor a németek kerültek Rhodos szigetére, az ott lévő polgári foglyokat Délolaszországba szállították. Itt érte Kornfeld Endrét az angol invázió s Ferrara Montiban önként jelentkezett katonai szolgálatra. Az angolok Algírba vitték, kiképeztek és csapatával

a harcterre került. Részt vett a délfranciaországi partraszállással kapcsolatos harcokban, Marcellen, Lyon visszafoglalásánál innen az északfranciaországi belgahatármenti küzdelmekbe dobták csapatát és Dünkirchen visszavételénél olyan vitézül szerekedett, hogy több kitüntetését kapott. Mikor aztán Ausztria megszállására került a sor, szabadságot kért, hogy szüleit megkereshesse.

A németek édesapját és anyját, valamint nővérét Pozsonyból deportálták. Hiába kutatta őket Pozsonyban, Prágában, Brünnben, nyomukra nem tudott akadni. Ekkor elhatározta, hogy még egy kísérletet tesz. Debrecenbe utazott, ahol kisgyermek éveit töltötte és rokonságától akarta megtudni szüleinek sorsát.

Össze-vissza járt Debrecen ucáit, de sehol ismerőt nem talált. Nagybúsán ment ki a Nagyerdőre s ott gondolkodott azon, hogy mit tegyen?

A továbbiakat Kornfeld Dezső, az édesapa mondja el a következőkben:

— Februárban szabadított ki a Vörös Hadsereg a németek fogságából. Nyomban feleségem és leánygyermekem kutatására indultam. Hetekig melligéző hóban jártam a bajorországi utakat, hogy az ismertebb internáló táborokat felkeressem. Sajnos eredményt nem értem el, ezért Debrecenbe jöttem nagyrészt gyalogosan. A nagy fáradtságtól súlyos beteg lettem s most a klinikán pihenek. Kimenőt kértem a napokban s ahogy a nagyerdői körúton haladtam, egy ismeretlen katona a nyakamba ugrott, összevissza csókolt és így kiáltott rám:

— Apukám, hát nem ismerem meg?

Pillanatokig nem tudtam magamhoz térni a boldogságtól, az örömtől, hogy végre családom egyik tagját megláthattam. Endre fiam aztán napokig mesélt el élénke hat keserves esztendőjét és küzdelmét.

— Most hol van a fia?

— Tegnap utazott el Pilsenbe, ahol folytatja katonai szolgálait. Mint csehszlovák állampolgár az angol-cseh egyezmény szerint köteles most már az új cseh hadseregbe belépni. Azt hiszem jövője is biztosítva van, hiszen a fiú 24 éves és 11 élő nyelvet beszél tökéletesen. (b. s.)

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznél Piac-u. 56.

Mielőtt lakását berendezné, vételkényszer nélkül tekintse meg Ivány Endre áruforgalmi irodáját és műkereskedését (Piac-u. 67.) Mindennemű lakberendezési tárgyak eladása és vétele MODERN és STYL BUTOROK, PERZSASZÖNYVEK, MÁRKÁS FESTMÉNYEK, TEXTIL ÉS ÚRIDIVAT BERENDEZÉSEK nagy választékban

Szacsavay János nehéz útja Debrecenről az Uralig és vissza...

Hazatért magyar hadifogoly beszélt a háborúról, melyben egy elenségünk volt: a német és a békerő, amit meg kell nyernünk

A debreceni pályaudvar előtt egész kis csoport veszi körül. Lezaványodott arcán, melyre sűrű redőket karcoltak a nehéz évek, meleg mosoly ragyog. Kérdések záporoznak felé, alig győz rájuk felelni. Aztán megindul hozzá tartozóival a közeli Teleki-utcába. Mikor belép az ismerős lakásba, tekintete végigérőg minden kis bútort. Aztán leül egy székre és arcán látszik, hogy ebben a pillanatban éri igazán, milyen halálosan fáradt...

ÁTKOZOTT NAP

Most már beszél és drámai izással buggyannak elő a szavak, a magyar katona szavai, akit helerántottak egy testétől-lelkétől idegen háborúba, elszakították családjától, odalökték a németek prédájául...

Három esztendeje annak, hogy elvitték... — mondja — és mint gyötrelmes víziók szakadtak fel emlékezetében a régi képek — 1942. szeptemberében kaptam meg a behívót. Egy darabig Ungvározt voltam, aztán kivitték Ukrajnába. Mondhatom első perctől utolsóig azt éreztem, hogy eladták, rákényszerítettek egy olyan dologra, amibe a legnagyobb esztelenség volt belemenni. És mondhatom, hogy néhány vad svábon, vagy eszelős Hitler-radjongón kívül mindnyájan így gondolkoztunk magyar katonák. Mikor pedig kint voltunk Ukrajnában, láttuk a németek viselkedését a lakossággal szemben és éreztük fagyos göggyűket, amivel a magyar katonákkal szemben a germán főlényt, ezt az üres, tartalmatlan valamit mindig éreztették, nem volt magyar katona, aki ne érezte volna át, hogy nekünk csak egyetlen ellenségünk van: a német.

Ez a gyűlölet lassan, fokozatosan érlelődött a magyar és német katonák között és már 1942 telén egyes helyeken formális összeütközésekben robbant ki. A megkülönböztetés az együtt harcoló, egymás mellé beosztott német és magyar katonák között olyan nyilvánvaló volt, hogy ez csak növelte a feszültséget. A német katona kapott kakaót, csokoládét, vaját, gazdag dohányműt, míg minket a lehető legszegényesebben étkeztettek. És az ott folyt egymás mellett, sőt közben gúnyoltak is bennünket.

A HALÁLOS TÉL...

A legmegdöbbentőbb embertelenségek sorozata azonban a haláltételek alkalmával nyilvánult meg. Külön vizsgálat tárgyát kellene képeznie annak, hogyan történt az a katasztrófasorozat, mely több száz magyar ember életébe került. A legörjítőbb jelenetek játszódtak le a nagy német visszavonulásánál, a magyarokat egyszerűen ott hagyták, ledirigálták a gépekről és a németek futottak, a magyar csapatokat pedig cserben hagyták elzárva előlük a menekülés útját. Nem egyszer megtörtént, hogy egy-egy halálosan kimerült, özszereskedt magyar honvéd megpróbált belekapaszkodni valamelyik német kocsiába és a benne ülő német katonák lelőtték, vagy karját levágták.

De külön vizsgálatot érde-

melne maga az a tény is, hogy a magyar honvédség egyetlen szál ruhában állt a szörnyű télben és ugyanakkor ott voltak a téli ruhák kiosztatlanul. Miért? Mert nem jött meg a felsőbb parancs arra, hogy ki lehet adni ezt a ruhahalmot. Ez a bornirt szellem, az a szolgalelkűség, amit a germán származású tisztiek beletörttek a magyar hadseregbe, volt az oka annak, hogy magyar fiúk ezerszámra fagytak meg és álltak ki a hidegben borzalmas kínozatok.

Ezen a télen kerültem fogásba és ezzel azt mondhatom szenvedéseim véget értek. Mert magyar ember számára az igazi szenvedés az a tehetetlen bizsogó gátlatlanság volt, amivel a germán imperializmus karmaiban vergődünk. De hiába... az embert beöltöztették, elnyelte a nagy idegen akarat. Attól kezdve csak egy fájó sóvárgás volt az otthona, a kis gyermeke meleg szája, a magyar élet tisztasága után. És fuldoklott a germán akarat vasbillensében, polipkarjaiban...

MINT EMBERREL BANTAK VELÜNK...

Szacsavay János azután oroszországi emlékeiről beszél, megemlésködik a szerzetesek hangon osztotta el azokat a hazugságokat, amit a germán propaganda rémtörténetként kiagyalt.

Szovjet földön mondhatom első perctől emberként bántak velünk, egy percig sem az országukra törő ellenséget látták bennünk. A munkánkat megbeszéltek, rendszeres kapunk enni, kultúrlehet éltünk. És a legtöbb, amit magyar szív sohasem felejtett el, hogy megérdemeltük a hazatérés idejét. — Mert nekünk ez a kis ország így tönkretett, romokban is minden és a legnagyobb boldogság dolgozni itthon, hogy mindent rendbehozhassunk...

Igy beszélt Szacsavay János...

egy magyar fiú a sok százezer közül, akiket a tegnapi rendszere, a germán érdeklődés önkénye kiszakított otthonából, családjából és egy esztelen, szörnyű háborúba kényszerített...

(parvus)

Az Őszi Vásár elnöksége

A rendező bizottság most állította össze a Debreceni Őszi Vásár elnökségének névsorát és a vásár elnökéül a következő közéleti és gazdasági funkcionáriusokat kérte fel: Ory Istvánt, Debrecen és Hajdú megye főispánját, Szabó Kálmánt Debrecen város polgármesterét, Kóváry Marcellt, a VI. honvédkerület parancsnokát, Végh Dezsőt, Debrecen város helyettes polgármesterét, Harsányi Imrét, a debreceni Kereskedelmi és Iparkamara ügyvezető titkárát, dr. Yulow Imrét, a Mezőgazdasági Kamara miniszteri biztosa, Ujlaky Sándort, a Kereskedelmi Társulat elnökét, Nagy Mihályt, a Tiszántúli Népszövetség elnökét, Fáy Árpádot, a Debreceni Kereskedők Bevásárlási Szövetkezetének igazgatóját és Leitner Jenő nemzetgyűlési képviselőt.

Valamennyien elfogadták a választást. Kijelentették, hogy teljes erejükkel résztvesznek a Debreceni Őszi Vásár közérdekű munkálataiban.

Az iparosok önellátó csoportját a miniszter nem tartja szükségesnek

A Debrecen és Vidéke Ipartestület előjárósága Gacsárdy Mihály elnöke alatt tartotta meg rendes ülését, melynek napirendjén az iparos társadalom fontos közügyeit tárgyalták.

Az ülésen nagy vitára adott alkalmat az önellátás kérdése. Mint ismeretes, nemrégiben az iparosok beszerző és önellátó csoportot alakítottak, melynek működésének biztosítására eljárásokat az iparügyi minisztériumban is. A küldöttség eljárása nem vezetett eredményre, mert a miniszter álláspontja szerint ma az iparosok kereseti lehetősége olyan tágkörű, hogy szükségleteiket szabad forgalomban is biztosíthatják s ezért az önellátó csoport működését nem tartja szükségesnek. A küldöttségnek annyit sikerült elérni, hogy ígéretet kaptak arra, hogy az alkalmazottak nélküli dolgozó mesterek közellátás tekintetében egyenlő elbánásban részesülnek a termelő munkássággal.

A bejelentés nagy elkeseredést váltott ki az előjáróság tagjai között. Számos felszólalás után kimondták, hogy ebbe az elvi elgondolásba nem nyugosznak meg, hanem minden törvényes eszközzel küzdenek ellene. Minthogy azonban az eredmény kivívása hosszabb ideig fog tartani, a már

megalakult csoport működését be-

szüntették és a befizetett rész-jegyek összegét visszafizették. Fábrián József a székfoglalásról jelentést, amelyben megállapítja, hogy a munka eddigi lendülete nem folytatható, mert a tagok hozzájárulása elmaradt. Felvetették a valorizáció gondolatát a nem fizető tagokkal szemben, mert a késedelmes, vagy egyáltalán nem fizető tagok nem kerülhetnek előnyös helyzetbe azokkal szemben, akik eddig kötelezettségüket pontosan teljesítették. A javaslat szerint 300—400 pengőt fognak fizetni a székfoglalás céljaira. Ez ügyben szeptember 6-ára taggyűlést hívnak össze.

Tárgyalták még, hogy az Ipartestület fenntartási költségeit a minden téren rohamosan bekövetkező drágulás miatt a tagdíjak emelésének kényszerét hozza magával. Kimondták, hogy a késedelmes, vagy nem fizető ipartestületi tagot többlet díjjal fogják megterhelni. Minthogy a tagdíjak emelése és a költségvetés megállapításának joga a közgyűléstől az előjáróságra száll át, legközelebb idevonalkozólag rendeltetést intézkedni, amelyben kimondják a kötelezettség nem teljesítő tagokkal szemben a többlet fizetést.

Aki a városi tanácsot megsérti, annak nyelve kivágassék...

Érdekes feljegyzések a debreceni városi tanács multjából

Közöltük, hogy a debreceni városi tanács 15 évi szünetelés után újra megkezdte működését. A városi tanácsot 1929-ben szüntették a törvényhozás, utolsó ülését 1929. december 31-én tartotta. Most a demokratikus kormányzat újra életre keltette. Az újból összeült tanácsülésen dr. Vass Károly városi főjegyző több érdekességet tárt fel a városi tanács évszázados multjából, ebből közlünk most ismételt.

A magyar városok szervezete már az Árpádok korában a demokratikus elveknek megfelelően mindenütt testületi szervként jelentkezett, mely a bíróból (a mai polgármesterből) és esküdtekből állott, akiket Debrecenben székhatároknak neveztek. Ez a testületi szerv volt az ősi alakja a későbbi városi Tanácsnak. A középkori városi jog a bírón, a szenátorokon és a jegyzőn kívül még ismeri a hegymestert, a vásárbíró, a kamarást, a fiskust, a fortlýmestert, aminek Debrecenben az utcakapitány felelt meg és a borbíró.

Debrecen I. Lipót magyar király szabadította fel a fődesúri hatalom alól 1693-ban, ettől kezdve használja Debrecen a királyilag felszabadított, vagy újabb elnevezésben a szabad királyi megjelölést. Miután akkoriban nagy ritkán tartottak országgyűlést, Debrecenben ez a felszabadítása csak III. Károly király alatt az 1715. évi országgyűlésen iktatott be a 108. törvénykönyvbe. Ennek épen 230 esztendeje.

Városi Tanácsáról azonban már ezt az időpontot jóval megelőzőleg Zsigmond király 1405. évi dekretumában történelki először említés. Tehát okirati bizonyíték van arra, hogy 640 évvel ezelőtt már volt Városi Tanács. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezt megelőzőleg is nem lett volna városi Tanács Magyarországon. Debrecen 1360-ig falu volt, ekkor kapott mezővárosi jogot Nagy Lajos királytól, tehát 45 évvel Zsigmond király 1405. évi dekretumának kiadása előtt, még is benne van a Nagy Lajos király által 535 évvel ezelőtt ki-

adott kiváltság levélben az, hogy a bíró és esküdtekből alakult tanács ítéljen minden városi lakos felett.

A középkori jogszabályok szigorúan örködnek a Tanács teklejére felett, mert aki a Tanácsra sértő kifejezést használt: „vagy ártószót szenvet, vagy pedig nyolvének kivételével fizet”. De viszont a Tanács tagjainak kötelezettségüket példásan kellett teljesíteniük, mert ha valamelyik tanácsnok nem jelent meg az ülésen, vagy elkészt: fizetett egy pint bort, mint azt az 1619-ből fennmaradt egyik tanácshatározat mondja.

A Tanács Szervezete a többségi elven alapult, tehát demokratikus volt. A tanács tagjait az összes városi polgárok által választott 18—100 tagú nagy tanács — a mai közgyűlés — választotta. Ma ezt népképviselői rendszernek lehetne nevezni.

A régi tanács működésében a mai értelemben vett még egy másik demokratikus szemléletű ténykedést lehet megállapítani.

A középkori városi Tanács végzetése a tulajdonképeni közigazgatás munkáját, hanem a katonaság feletti bíráskodást is. A tanács ilyenkor „törvénylátásra” gyűlt össze. A katonai esküdtszék tagjainak a fele a polgárok törvénytudó részéből került ki, a katonai esküdtek között nemcsak tisztek, altisztek, hanem közlegények is voltak. A Tanács ilyenkor „seregvezető” ült, amikor is a mai értelemben vett vádóli tisztelet a „Seregbró” látta el. A mai Népbírósnak tehát itt lehet az ősi alakját keresni.

A középkori Tanács tehát nemcsak városi közigazgatási hatóság volt, hanem egészen 1871-ig az igazságszolgáltatást is gyakorolta. Ezért nevezték a város első tisztviselőjét főbíróknak, aki elnöke volt a Tanácsnak, mert akkoriban még a törvénykezési működése volt a fontosabb része a Tanácsnak. A 18. századtól kezdve azonban mindinkább fontos szerepet kezdett játszani a városi közéletben a nyugati joghatás alatt a polgármester, aki a közgyűlést vezette. A gazdasági jellegű ügyekben vitte a döntő szót. Mivel a legtöbb magyar város a XVII. század

BUNDAK

nagy választásokban
először SZEMLÉRE szücsné
Budapest, VII., Erzsébet-körút 26.
MÁSODIK EMELETEN!
Állandó nagy készletű raktár;
viszonteladónak is.

vége felé már nagyon el volt adódva, lassanként a gazdasági ügyek vezetője, a polgármester, emelkedett a főbíró fölé.

Közel 120 ezer lakosa van már Debrecennek

Debrecen lakosainak száma 119.609-re emelkedett az elmúlt hét folyamán. A hazatérő hadifoglyokkal ismét rohamosan fog növekedni Debrecen lélekszáma a kilátás van rá, hogy rövidesen elérje a népszámláláskor megállapított számot.

A vadkacsák elpusztítják a Hortobágyon a rizistermést

A Hortobágyon az utóbbi időben erősen elszaporodott a vadkacsa. A vadászás is csökkent és ezáltal sem pusztítják a vadkacsát. A vadkacsák újabban erősen pusztítják a hortobágyi rizistermést és félős, hogy az amúgyis gyenge termésben igen nagy kárt okoznak. A város közellátási ügyosztálya most erőlyes intézkedésre készült a „falatozó vadkacsák” ellen.

Felhívás

A debreceni mezőgazdasági főiskola dékán hivatala a 2532—1940. számú F. M. rendeletre hivatkozva felkéri mindazokat, akikhez a főiskola pallagpusztait telepéről bármilyen állami vagy magántulajdonú képező tárgyak vagy állatok kerültek, hogy azoknak legkésőbb 8 napon belül a főiskola dékán hivatalához önként szállítsák vissza. A jelen felhívás eredménytelenség esetén rendőrségi nyomozást kell igénybe vennünk és annak eredménye alapján az illetőkkel szemben a hivatalos eljárást is megindítjuk. Mezőgazdasági Főiskola. (Volt Gazdasági Akadémia.)

ARANY
beváltás
ENGEL ékszerésznél
Bonyás árúházban

Kártólást, bérfontást és
harisnyakötést
gépen vállal MEGYERI
Szigligeti-u. 14.

ÚJ HÁLÓK
kombinált butorok, kárpitozott áruk,
békobeli vállalk, szolid kiszolgálás
Bernáthnál
Piac-utca 28. sz. Gambinus ájáróban.

Papírszineg, papírszövet
kapható
Kontsek László
cégnél. Hatvan-utca 6.

Uj ruhája lesz, ha
ÁRPÁD
ruhafesték-kel fest
Lerakat:
Budapest, VI. O-utca 27. I. 1.

Mindenféle textil áru
vétele és eladása
Tiszántúli Textil ház
Piac-utca 22.
Elsőtakarék épületben

„TERKA” KOZMETIKA
ismét nyitva. Miklós-u. 4. sz. földszint.
Egyéni arcápolás. Biztos hatású szépitőszerek.

Huszonötmillió belső kölcsönt bocsát ki Debrecen városa az újjáépítés fedezésére

A kölcsön felét valorizálva fizeti vissza a város 10 év alatt

Debrecen város vezetősége, Szabó Kálmán polgármester, Ary Lajos számvetésügyi főtanácsos és az újjáépítési bizottság pénzügyi albizottságában Leitner Jenő nemzetgyűlési képviselő mozgalmat kezdeményeztek, hogy Debrecen városa nagyobb összegű belső kölcsönt bocsásson ki és ebből fedezék az újjáépítés költségeinek egy részét, azonkívül a város lakosságának is adjanak alkalmat, miszerint pénzt, tőkét értékelő alapon befektesse és gyümölcsöztesse és egyben hozzájáruljon, lehetővé tegye az újjáépítést. Ilyen előzmények után dolgozták ki a debreceni belső kölcsön tervezetét. Ary Lajos számvetésügyi főtanácsos, az előzőleg Szabó Kálmán polgármester és Leitner Jenő képviselő is tárgyalt Budapesten a pénzügyminiszterrel. Ary Lajos most érkezett haza budapesti útjáról és ezzel kapcsolatban a következő felvilágosítást adja a „Debrecen” útján a nagyközönségnek:

— A pénzügyminiszter elvileg hozzájárult a belső kölcsön kibocsátásához. Debrecen város 25 millió névértékű belső kölcsönt bocsát ki és a jegyzésre való felhívás a napokban jelenik meg. 500 pengős névértékű kölcsön lesz a legalacsonyabb értékhatár a közület és magános egyaránt jegyezheti. A kölcsönt feleösszegben átértékelve, valorizálva fizeti vissza a város, amely egész vagyonával, minden ingó és ingatlan értékével áll jót a kölcsönösszeget. A kölcsön adóit teljes valorizálására az iparidítási hitel kulcsa lesz az érték-mérő és irányító, az iparidítási kölcsön meg a legzűlésebb nyersanyag, szén, cement, mész stb. ára után igazodik. A kölcsönjegyzők nyerevényben is részesülnek sorsolás útján, a nyerevény tőke 6 százaléka körül lesz, körülbelül 1 millió 600.000 pengő, amelyet megosztva sorsolnak ki a kölcsönjegyzők között. Arról is szó van, hogy a kölcsön első két évében, 1946-ban és 1947-ben a nyerevényösszeget természetben, naturáliákban fizeti ki a város, húzában, vászonban, posztóban stb.

A 25 millió belső kölcsön legnagyobb részét az újjáépítésre fordítja a város és ugyanakkor a befolyt kölcsönösszegekből a debreceni bankok útján a nagyközönségnek is ad kölcsönt kizárólag az újjáépítésre, házak, tetők rendbehozására és így a belső kölcsönrel a lakáshányon is segíteni kíván a város. A kölcsön visszafizetését 1947 január elején kezdi meg Debrecen városa megfelelő részletekben, valorizálva a tőke és kölcsönösszeg felét. Debrecen város belső kölcsönrel a lakosság kedvező helyzetbe jut, pénzt, tőkét értékelő módon helyezi ki, a kölcsön kedvező, a nyerevényjutalom is számottevő és az újjáépítésnek is nagy szolgálatot tesz a kölcsön jegyzése által. Az érdek-

**Mielőtt arany,
ezüst, briliáns
ékszerét eladja,
mutassa meg
Szelecsényinek
SAS-UTCA 2.**

HORN REZSŐ
szőnyeg és textil üzlete megnyitott
Batthyány-u. 2.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1945. IX. 2.

Ipari hitel, mely összeggel úgy rendbe lehet hozni a világitási vállalat üzemet, hogy az üzem is rentábilisabb lesz, jövedelmezőbb. Megvalósításra kerül a sokmillió Debrecenre is jut, de ez független a belső újjáépítési kölcsöntől.

A belső kölcsön Debrecen belső ügye, a debreceni tőke értékelő biztositására szolgál, a nagyközönség és lakosság érdekeit is szolgálva.

A szeptemberi Istenítélet évfordulóján az újraépülő villanytelepen

Nem lesz már villanykorlátozás

Tegnap délelőtt a villanytelepen jártam. Romok, törmelések és üszkös gerendák között. Néhol kábelek szaladnak még csupaszon deszkákkal fedett gödrök felett, másutt bunkerek cement főtömbjei emlékeztetnek azokra az idők-re, amikor ezeknek komoly rendeltetésük volt. Tavaly szeptember elején — péntek volt éppen — negyvenkét bombát kapott a villanytelep, ez volt a legsúlyosabb támadás, amely a debreceni erőközpontot érte. A borzalmas és szörnyű támadás nyomai itt hevernek körülöttem mindenfelé, de a romokból lassankint kisarjad a gépek dote, a kazánokon vörösen izzik a szén, a kábelek szálkiját az áramot, amely világosságot gyújt a szobákban, ha beáll az este, gépeket hajl, amelyek termelnek, vizet szivattyuz a csövekbe és szerle a városban az élet-jelenti újra.

Valószággal regényt lehetne írni a debreceni villanytelep újrászűléséről, hiszen a felszabadulás első zűzavaros napjaitól eke-kintve a debreceni villanytelep volt az országban az egyetlen, amely egy pillanattal sem szűnt. feltette az áramszolgáltatást, megszűlés nélkül üzemben volt mindíg és csak az értheti meg, hogy milyen tiszteletreméltóan megfeszített munkának volt ez az eredménye, aki fáradságot vesz magának, akárcsak én és részán egy délelőtti arra, hogy végigjárjon itt minden műhelyt, a lelkevel megismergasson minden kapcsolót, táblát, megszorítsa a gyűrt és foltos munkaruhában dolgozó munkások kérges és olajos tenyerét és azután azzal a tudattal menjen vissza a városba újra, hogy a debreceni villanytelep példaképpen kellene mutogatni nemcsak az országban, hanem annak határain túl messzire is.

A romok, amelyek itt fogadnak bennünket, a multak ködében elmerült szörnyű jöök rémes emlékei, de a romok között fészket rak már a daloló madár és vele együtt megérkezett ide az az erős akarat, amelyről mi sem tudnak azok, akik esténként meggyújtják éjjeli ezekényükök a világosságot, hogy elalvás előtt elolvassák még új fejezetét annak a regénynek, amit tegnap este abbahagytak.

Pontosan egy évvel ezelőtt teljesen önkormányzat a gázgyár, a benzolgyár, kazánház, iparvágány, a vitorony, a két hűtőtorony és amikor Lőkös Károly igazgatóval végigmegyünk a telepen, nincs egyetlen talpalatnyi hely, ahol ne állna meg, hogy valamit elmeséljen róla.

— A legnagyobb harcok közepette is — mondja az igazgató — szűntet nélkül dolgoztunk és tartottuk az üzemet. Jobbról a németek gránátjai érkeztek, balról a

felszabadító oroszok löttek, golyózáporban álltunk a kazánházban és a motorok között, a golyók nyomai ott vannak most is, de egyetlen ember nem gondolt másra, csak arra, hogy a telepnek nem szabad megállnia. Eredetileg hat kazánunk volt, ezek közül kettőt már előbb kimentettünk a Nagy-erdőre és ezek most is ott fészkenek. A megmarad négyből egy eldőlt, egy másiknak a hengerét még négy évvel ezelőtt Budapestre vitték, ez nemrég érkezett vissza és most folyik a szerelése. A másik három részben kijavítva dolgozik s ma estétől kezdve nem lesz több üzemszünet sehol és ha nem lesz fennakadás a szénrel, akkor zavartalan lesz az áramszolgáltatás. Ma estétől kezdve nem lesznek többé kikapcsolások és a debreceni közönség az országos viszonylatban életheleplezett általános korlátozások között zavartalanul használhatja az áramot.

— Hogy ezt az eredményt milyen hihetetlen munkával tudtuk elérni, azt a laikus talán fel fogni sem képes. Hiszen a felszabadulás idején (személyesem magammal vittem a telepet, ahol ma teljes a munkásszám. Hónapokig fizetést sem kaptunk és ma a legnehezebb munkát nyolc pengő órábér mellett végzik az emberek. Nincs még egyetlen ipari szakma, ahol ilyen éhbér mellett dolgoznának. Egyetlen célnk volt csak, hogy biztosituk az üzem zavartalanágát és hogy ez sikerült, azt annak a fanatikus akarásnak köszönhetem, amely itt — akárcsak a villamosenergia — fűti az embereket.

— Hatvanégyezer pengő készpénz volt a kasszában, amikor a mult év októberében megszűntek az igazgatók. Mindent újra kellett építeni! Nézzé, itt már működik a hűtő, amott új tető simul a kazánházra és pár napon belül megkezdí működését a most kijavított gáztartály. Ez lesz az első gáztartályunk, amely üzembe kerül és ez azt jelenti, hogy két héten belül egyöntetűen nyugodt és egyenletes lesz az egész városban a gáz nyomása.

— Nem mondom, hogy ezzel a gázminizériák megszűnnek, mert hiszen Debrecen egész fogyasztását ma a sámsoni útfélen levő földgázkút látja el. A város gázszükséglete naponta tízennyégyezer köbméter, amivel szemben a földgázkút csak ezerhatszáz köbméter gázt ad. Igaz, hogy kalóriában ez a legértékesebb gáz ma Magyarországon, de édeskevés. A normális szükségletet akkor tudnánk biztositani, ha felépülne az új gázgyár, ami azonban a közeljövőben nem várható és erre csak két-három év múlva lesz kilátás. Addig is azonban gondolkozunk a megoldáson és minden törekvé-

**Cipőfelsőrész-készítő
műhelyem megnyitottam,
munkát vállallok
vidékre is.
Liener Sándor
cipőfelsőrész-készítő
József kir. herceg-u. 35**

sünk az, hogy a gázszolgáltatásban javulást érvényesítsük. Egyelőre a nyomást javítjuk és tárgyalások folynak arra, hogy beállítsunk egy ideiglenes gázfejlesztőt, amivel növelni tudjuk a termelést. Ezzel egyidőben tárgyalunk arról is, hogy Hajdúszoboszlóról földgázt kapjunk és ha sikerül a célra tartálykocsikat kapni, akkor hamarosan olyan mértékben tudjuk emelni a gázszolgáltatást, hogy a gáz mint tüzelőanyag komoly tényező lehet az elkövetkező télen.

... Egy évvel ezelőtt a németek köröskörül felrobbantották a mi- dent. A villanytelep udvarára is beastroztott a robbantószerkezet és egy kecsi robbanóanyag ott állt az udvaron. Ott, ahol most az esztergáműhely romjai mesélnek a borzalmas időkről. Lőkös Károly a munkások gyerekeit és asszonyait gyűjtötte össze a telepen és ezek könnyes szemekkel kijelentették, hogy nem mozdulnak onnan, hanem a villanyteleppel együtt ők is a levegőbe repülnek... Gránátok süvítettek, a légben sziréna búgott, repülőgépek száguldoztak a halál, az asszonyok jajgatása betöltötte a levegőt és — a németek elmentek.

A gépházban a fessmérő kerék lapjából nem vették ki a golyót, amely a poklokban a szörnyű napjain ide becsapódott, máskor betekig tart az a munka, amit ma nyolc nap alatt végeztek el, a gépek dübörögnek és a kapcsoló-

teremben, ahol szőtes táblákon színes lámpák mutatják, hogy a város mely részében funkcionál a villanyszolgáltatás, meghatott büszkeséggel áll meg velem Lőkös Károly. Ezt mondja:

— Látja, ezek a táblák mutatják Debrecen vérkeringését... Ha valamely területben szűnetel az áramszolgáltatás, meri kikapcsoltuk azt, akkor a fehér lámpa világít, ha az áramszolgáltatás folyamatos, akkor a piros lámpa gyulad ki... most mindentől csak a piros lámpa ég és ha a szénszállításban nem történik fennakadás, akkor itt mindig ezentúl csak a piros lámpa fog világítani, mert csak a szénszállítással vannak bajok. Legnagyobb baj az, hogy a szénrel nem tudunk kalkulálni, mert a bányá szállítás, de számlát nem küld, csak hónapok multán és persze akkor az új áron kell megfizetnünk a régen vásárolt és eltűzelt szénrel...

... Ma egy éve a pusztulás és enyészést vijjogott a szeptemberi kökös ég alatt. Sokan azt hitték, hogy ez a telep ama üzemek sorára jut, amelyek termelni soha többé nem tudnak. A nyolcpen-gős órábér mellett éhező munkások megmutatták, hogy nem így van. Megállunk egy percre és meghajtjuk magunkat a villanytelep dolgozóit előtt...

Paál Jób.

Hírek hadifoglyokról

Focsaniból 1945 augusztus hó 21-én üzenetet küldöttek: Karap István zls. Máramarosziget. Birta Miklós Debrecen. Szabó László Debrecen. Pápai Károly őrm. Turkeve. Póris János tiz. Pusztate-nyő. Csipes József tiz. Turkeve. Niczán Elemér Purta. Weiser Ferenc tiz. Kenderes. Dankó Pál őrv. Kenderes. Molnár József őrv. Orosháza. Kurunczi János őrv. Orosháza. Lipárdi Ferenc Egyek. Varga Miklós Hajdúnánás. Viser György Hajdúnánás. Püski Ferenc őrv. Békés. Dr. Benedek József Técső. Kozma Jenő őrv. Hajdúböszörmény. Novothin Béla Rákóczi-falva. Timár Péter Alsócsernáton. Simon Ferenc Turkeve.

Segesváron vitték keresztül Dacher József Debrecen.

Samboriban vannak: Fülöp Sándor cipész Debrecen. Szilágyi Sándor csizmadia Debrecen.

A britni fogolytáborban vannak és egészségesek: id. Györfly Antal Hajdúszoboszló. Zádor Zoltán Debrecen.

Az „Új Szó” útján magyarországi hadifogolytáborokból üzennek:

Nagy János levante Nagy Vik-tornak Kaba.

Zsigó János üzemi Zsigó Józsefnek Debrecen, Nyugati u. 36. sz. Kedves drága jó szüleim, tudatom veletek, hogy megvagyok, itt vagyok az oroszoknál, mint hadifogoly. Nincs semmi bajom, jól érzem magam. Tessenek nyugodtan lenni. Csókolom kezeiket, János.

Rosenfeld Sámuel üzemi Nagy Gábornak, Téglás.

Lanos Gyula üzemi Lanos Jánosnak Debrecen, Mikos Kelemen u. 21.: Édes szüleim, hála Istennek megvagyok, hadifogságban vagyok, jó dolgom van. Bimbóst megtaláltam. Feleségemnek született gyermeke, Máriának hívják. Február 4-én született, ott voltam náluk, de most nem tudok rólok. Anyukáék hogy vannak és az öcskösök? Tesék elmenni Bimbósékhöz, mamájuknak megmondani, hogy megtaláltam őket. A nagyobbik öccse, a Tibi meghalt. Sokszor csókolok mindenkit Gyusz!

Szűcs János örvezető üzemi szűleimnek, Hajdúbágyosra.

**Búzát, árpát, rozst,
magféléket, gyapjút
vásárolok.
A beszolgáltatásra kerülő
árúért hivatalos árat,
szabad terményekért leg-
magasabb napi árat fizetem
Föld- és Jenő Simonyi-u. 7.**

Lukács Mihály üzemi Lukács Mihálynak, özv. Magyar Sándornak, Hajdúnánás.
Káposztás Benjámin üzemi feleségének, Nyírábrány, Szent Anna pusztá.
Szabó István szkv. üzemi Szabó Mihálynak, Hajdúsámson. — Jól vannak, egészségesek.

**Férfi és női
SZÜVET-TEXTIL
Rosenbaum Aladár
Csapó-u. 1.
(Cukorka üzlet helyén.)**

**Gabonát, hüvelyeset,
magfélésegeket,
gyapjút átveszünk
az István malom telepen
és ott fizetünk.
Mezőgazdasági Termény
és Áruforgalmi Szövetkezet
a „FUTURA” főbizományosa
Plac-utca 16. szám.
(Állóúti lakrám.)**

**Férfi-ruha
Női-kabát
Ballon-kabát
Éső-kabát
Férfi-szövet
Bélés-áru Plac-utca sarok.**

**Modern arckezelések.
Biztos halású szeptítozerek.
Dr. Balassa Zsigmondné
kozmetikája
Plac-utca 29/c.**

**Új pálya
versenykerékpár
eladó.
Küztisztviselők. Vár-utca 1.**

**Ipartestületi jegyzői
állításra 35 évesnél fiatalabb jogvégzett
munkaszűt keres Budapesti Építőmesterek
Ipartestülete. Pályázati feltételek a hely-
béli ipartestületnél megtekinthetők.**

HIREK

Vasárnapi istentisztelet a ref. templomokban. Tanácssterem d. e. 10 ó. D. dr. Révész Imre. Kistemplom d. e. 9 ó. dr. Ferenczy Károly. 11 ó. dr. Farkas Pál, d. u. 5 ó. Sulyok Kálmán. Mester u. templom d. e. 9 ó. Berényi József, d. u. 4 ó. Kálmán István. Kossuth u. templom d. e. 10 ó. Gönczy Sándor, d. u. 5 ó. Birinyi János. Arpád-térfi templom d. e. 9 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 5 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza. Homokkerti templom d. e. 10 ó. Kovács József, Agendázik: Varga Zsigmond, d. u. 5 ó. Kovács József. Nyilastelepi templom d. e. 10 ó. Sipos Károly, d. u. 3 ó. Sipos Károly. Csapókerületi templom d. e. 10 ó. dr. Sulyok Sándor, d. u. 3 ó. dr. Sulyok Sándor. Kerekes-telepi templom 10 ó. pr. és agendázik Tariska Zoltán, d. u. 3 ó. Varga Zsigmond. Nyulási áll. isk. d. e. fél 10 ó. Sulyok Kálmán. Téglakerti áll. isk. d. e. 9 ó. Fentős Tibor. Törvényeszkli fogház és rendőrségi fogda Magyar Bertalan. Téglavetői gyűl. ház d. e. 9 ó. Erdei Károly. Wolaffka-telepi olvasókör d. u. 4 ó. Pál Antal. Tanári istentisztelet: d. e. 9 ó. Lukácska, 11 ó. Hármashegy, d. u. fél 4 Szata Molnár Gyula. Ondód I. Kádár dűlő d. e. 11 ó. Rápothy Árpád. Pallag d. e. 9 ó. és Fekete tanyá Pallag: Szabó Endre. Ebes d. e. 9 ó. Molnár Gyula I. Szepes I. d. e. 11 ó. és Szepes I. d. u. 2 ó. Haluska János. Macs. Kis-macs 3 ó. Nagy Sándor. — A református templomokban a mai vasárnapon kerül felolvasásra a református püspökök közös pásztorlevele.

A Szent Domonkos-rendi plébánián szentmisék lesznek a plébánia kápolnájában délelőtt 8, 10 és fél 12 órakor, a Klinikán 9 órakor. Délután fél 6 órakor szentolvasó, 6 órakor szentbeszéd, utána litánia.

A Szent István Ferences plébánia hírel. Vasárnap szentmisék lesznek 7, 9 és fél 12 órakor. A Ferences Ifjúság ifjúsági vasárnapja. Ez alkalomból a Pozsonyi-úti sebesült honvédek látogatják meg, hol délelőtt 9 órakor szentmisén vesznek részt, utána kis ünnepélyt rendeznek. A Szent István napján rendezett Vásárból szeretetadományukat osztják szét a sebesült honvédeknek. — Vasárnap este 6 órakor ünnepélyes litánia. Tanyánkon szentmisék lesznek: Halápon 9 órakor, Nagyoserén 12 órakor. — Kedden Szent Antal tiszteletére tartott kilencedünk ötödik keddje a foglyokért. Reggel fél 7 órakor szentmise, este 6 órakor litánia. A „Vallás és korunk” című beszédorozatban P. Krupa Kolumbán ferences hitszónok tart szentbeszédet. Minden foglyokkal együtt érző magyar testvérünket szeretettel várunk. — Szombaton, szeptember 8-án, Kisasszony napja. Szentmisék vasárnapi rend szerint 7, 9 és fél 12 órakor.

Gyalogzarándoklat Máriapócsra. A három debreceni plébánia gyalogzarándoklatot rendez Máriapócsra szeptember hó 12-re, Szűz Mária nevenapjára. A zarándoklat célja: hálat adni az Istennek az eddig élvezett jószágért, engesztelni a bűnökért és kérni őt, hogy segítsen bennünket újjáépíteni hazánkat. Indulás 10-én, hétfőn reggel 6 órakor a Szent Anna templom előtt. A zarándoklaton csak azok vehetnek részt, akik előzetesen a plébániákon jelentkeztek.

Mozdult művészet	S	MA
ballad	W	ÖSSZTÁNC
gyógytorna tanítás	I	Dersalla
megkezdődik beiratkozás	N	Swing zenekara
d. u. 6-8-ig	G	

Deák Ferenc u. 6.
Táncintézetem kezdődik!

LEGJOBB MAGYAR TEA a „PANTAROMA” mindenütt kapható
Főraktár: KONTSEK GÉZÁNÁL

Hajdú vármegye törvényhatósága hétfőn délelőtt 10 órakor tartja közgyűlését a vármegyeháza nagytermében. A megyei közgyűlés kedden délelőtt lesz a ref. egyház tanácstermében.

A domonkos-rendi plébánia elemi iskolájába a pótbéiratások 3-5-ig lesznek.

A Veleményező Bizottság szeptember 3-án délután 4 órakor a Kamara hivatalos helyiségében ülést tart, amelyre a bizottsági tagokat ez úton hívja meg a Kamara.

Álkulessos úriújság nyomoz a debreceni rendőrség. A betörő behatolt Zákány Imre Kassa úti lakásába és onnan nagyobb mennyiségű ruhaneműt és 30 pengőt vitt el. A kis összeg miatt családtagok betörő egy cédulát hagytak hátra, melyre ezt írta: „Mondhatom itt porul jártam — Nagyon kevés pénzt találtam!”

Megmérgezte magát ismeretlen méreggel Homok-utcai lakásán Vadas Jánosné 45 éves asszony. Esméletlenül állapotban találták rá.

Ma délután fél 6 órai kezdettel Mozart-hangverseny a Zeneiskolában Zemplényi Kornél felügyelével.

Értesítjük Debrecen város lakosságát, hogy a közmunkaváltások befizetése továbbra is a postán történik. E célra szolgálati csekklapok a dohánykiskapukban és a postán kaphatók. — Egyben helyesbíteni kívánjuk azt a hírlapi közlést, mely szerint a közmunkaváltás bevallási íveit nem a Pénzügyigazgatóság bocsátotta ki, hanem azt az Újjáépítési Bizottság készítette el. Közmunka Hivatal.

Utóljára lesz nyílvá a nagytemplomi erkély-kilátó szeptember 2-án. Minthogy a következő héten az állványozást elbontják, a mai vasárnapon 10-11, valamint 4-7 között még gyönyörködhetik a város lakossága a város lakóképében a Nagytemplom tornyából.

Orgona üzemzavar miatt nem a Kistemplomban, hanem a kollegiumi Oratóriumban tartják meg a mai egyházzenei hangversenyt. Ez alkalommal a hangverseny befejezéséül egy rövid áhitatot kizárólag hadifoglyokért való könyörgésre lesz szentelve. A műsorban szerepelnek Nyakas László, D. Szabó László operanekes, U. Mándy Margit. Ujjfalussy József, Szendy Tihamér, Szentes László. Kezdeté fél 6-ór, vége kb. 7 órakor. Belépődíj nincs. Adományainkat a perselybe helyezzük.

Akna robbant a vakondtúrás alatt. Kettős, halálos kimenetelű szerencsétlenség történt Balmazújvárosban. Ifj. Veres József 13 éves és Feihosi István 18 éves balmazújvárosi lakosok a csatorna közelében egy vakondtúrásra léptek. A vakondtúrás egy aknát rejtett, amely felrobbant és a két fiút halálra sebezte, rövid idő múlva elvértek.

A HÉV igazgatósága elhatározta, hogy a rokkant hadifoglyokat díjtalanul szállítja be a pályaudvarról a városba. Nemes elhatározás.

Acs Sándor vármegyei aljegyzőt a központi járásból a püspökladányi járáshoz helyezte át Torma Kálmán alispán, mint a püspökladányi főjegyző helyettesét.

Ügyvédi hír. Dr. Ungár Ferenc ügyvéd irodáját Plac utca 61. megnyitotta.

A piarista kereskedelmi középiskolába, gimnáziumba és általános iskolába szeptember 1-én és 3-án lehet beiratkozni.

Városi fürdőárok. Uszoda felnőtteknek 25 P. Uszoda gyermekeknek 18 P. Kabin 20 P. Thermál fürdő 25 P. Kádfürdő 25 P. Masszázs 15 P. Népfürdő-jegy 10 P. Thermál fürdő nyitva reggel 7-12, délután 2-6 óráig. Vasár- és ünnepnap délután zárva. A thermál fürdő rendje: hétfő, szerda, péntek, vasárnap: férfiaknak, kedd, csütörtök, szombat: nőknek. Fürdőgondnok.

Internálta a rendőrség politikai osztálya Bernyi Sándor postahivatali főnökét, mert a nyomasztó megállapítása szerint durván, antiszociálisan bánt az alárendelt postalásztisztekkel és a háború továbbfolytatására buzgó beszédet intézett hozzájuk.

Debrecen város zeneiskolájában a beiratkozás szept. 1-én megkezdődött. Bővebb felvilágosítást ad az igazgatóság.

Az Iparos Dalkör rendez, pártoló és belépni óhajtó tagjai ma, vasárnap d. e. 11 órakor az Iparos Kör helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Csócsits Lajos.

Klópták zsebéből a pénztárcáját 20.000 pengővel és fontos iratokkal a pályaudvaron Péntek Lajos nyug. MÁV tisztnek.

Ellopták másfélmillió értékű ékszer az egyik Plac-utcai ház pincéjéből. Az aranyeműt a múlt év májusában ásták el és a közel-műltben hazatért tulajdonosok sem az ékszereket, sem az egyidejűleg elrejtett három irógépet és szövegetek nem találták. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

Súlyos szerencsétlenséget okoztak a megvadult lovak a Sámsoni úton. Felborították a szekeret és a rajta ülő Nagy Gábor paci lakost bordatöréssel, belső sérülésekkel szállították be a klinikára.

Símai gyorsíróiskolában állandóan beiratkozhat Plac u. 73. Államvizsga. Vasútkedvezmény.

Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában, gépiróiskolájában tanfolyamkezdés. Államvizsga, vasútkedvezmény. Plac 58. másodemeletén. Gépirásmunkavállalás.

Gyászrovat

Mészáros János igazgatótanító 40 évében elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából. Lakás: Sámsoni-úti iskola. Bartha vállalat végzi.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett férjem: Nagy I. Miklós máv-mozdonyvezető elhunytával megnyilvánult jöleső meleg részvételt rokonaimnak, barátainknak, a MÁV fűtőház összes tagjainak hálás köszönetet mond bánatos özvegy.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága halotunk, Molnár Károlyné szül. Nagy Margit halála alkalmával fájdalomban osztoztak, köszönetet mondunk.

Czilbecz István
83 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a Köztemető II. B. ravatalozóterméből. Gyászolják: Gyermekei István nejevel, Erzsébet nevelő leánya családjával, testvére és kiterjedt rokonsága. Lakás: Homok-u. 41. Dankó temetkezés.

Boróczy Katóka
6 éves korában elhunyt. Temetése kedden 3 órakor lesz a 2. A. ravatalozóterméből a rom. kat. egyház szertartása szerint. Gyászolják: Bánatos szülei, nagyszülei, unokatestvérei keresztszülei, nagybátyjai, nagynénjei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Mátyás király-u. 8. Gebauer temetkezési vállalat.

Nemes János
70 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 4 órakor lesz a 2. B ravatalozóterméből a ref. egyház szertartása szerint. Gyászolják: Bánatos felesége, unokaöccsei, unokahúgai, sógorai, sógornői és a kiterjedt rokonság. Minden külön értesítés (Gyászlap) helyett. Lakás: Varga-utca 41. — Gebauer temetkezési vállalat.

A koldusokról

Az utóbbi időben ismét elszaporodtak a koldusok. Minden utcában 3-4 könyörület fillérekből élő nyújtja kezét alamizsnáért. A jelenség maga egyáltalán nem érthetetlen. A felettünk elvonult vihar, a háborús idők megpróbáltatásai, mikor családok sora vesztette el kenyérkeresőjét, emberek ezreinek lába alól futott ki a talaj, természetzerűleg hozott magával egy bizonyos elszegényedést. Volt aztán egy réteg, amelyiknél az elszegényedésnek ez az újabb fokozata már az utcaszélre kerülést jelentette. A felszabadulás óta eltelt idő túl rövid volt ahhoz, hogy ezek a kisiklott existenciák már is talpra állhassanak.

A koldusok elszaporodása tehát korántsem érthetetlen. A németek által ránkényszerített háború, gazdasági elszegényedés, mind magyarázza, természetessé teszi ezt. A jelenség azonban meg van és foglalkozni kell vele jóakarattal, szeretettel, segíteni akarással.

A kolduskérdés megoldására már a múltban is törtétek kísérletek. Ilyen volt a Szabadkai-terv, mely a koldusokat bizonyos városkörzetekhez osztotta be, ahol az szinte „házi koldus-sá” vált, az alamizsna osztogatás bizonyos familiáris alapon ment, a jómódúak maguk között besorolták körzetük szegényeit és felváltva cédeltették, látták el élelmiszerekkel, használt ruhadarabokkal és pénzszerződéssel. Minden adminisztráció nélkül, símán, emberien ment ez a szegénysegítés, a koldus szinte hozzátartozott a családok életéhez, egy darabja volt annak, ami a jöteknyságot jelentette. A táncos, reszkető kezeivel kopogtató szegény nemcsak néhány korbolt fillért kapott, hanem megnyilvánult jöleső meleg részvételt rokonaimnak, barátainknak, a MÁV fűtőház összes tagjainak hálás köszönetet mond bánatos özvegy.

Később jött az egri norma, mely már bizonyos hivatalos apparátuson felépítve a még némileg munkaképes koldusokat könnyebb munkára, foglalkoztató műhelyekbe vitte és így biztosította ellátásukat. A teljesen munkaképtelen koldusoknak pedig megszervezett társadalmi megajánlások által nyújtott havi összeget. Nem tudjuk az ország más részeiben ez hogyan vált be, de Debrecenben korántsem jelentett kielégítő megoldást. A koldusellenőrzés, az adminisztráció sokat felemésztett a megajánlások összegéből, mely magabávéve sem volt nagy. Mivel a koldulás hivatalosan eltiltották, viszont a koldusok a számkura juttatott összegből képtelenek voltak megélni, napirenden volt az, hogy az utcáskorokra visszatérül gyámoltalanokat előállították a rendőrségre. Azzal azonban, hogy büntetést kellett szenvedniük sem jobban jól nem laktak, sem problémájuk nem oldódott meg.

Napjainkban, amikor ismét felvelődik a koldusok kérdése, szükséges lenne a demokratikus idők szellemének megfelelő megoldást találni. Az első teendő mindenestre a koldusok kataszterének megállapítása. A

Ismét megnyitotta üzletét
Tóthfalussy Sándor
Plac-u. 40. **Nangya** bérlőház retikulók, pénztárcák, női divatárak nagy választékban

helyzet ugyanis az, hogy nagyon sok alkoldus súlyosbítja a valóban rászorultak helyzetét. A koldulásra befogott egyes lelketlen felnőttek által erőszakkal hajszolt gyermekek mellett vannak notórius dologkerülők is a kéregetők soraiban. Ezekről a valódi koldusok érdekében meg kell tisztítani az utcát. A segítségére valóban rászorultakat pedig a mai idők szellemének megfelelően nemcsak kirakatos jótékonkodásban, hanem emberi szívvel diktált, valódi segítségben kell részesíteni.

Azokat a koldusokat, akik könnyebb testi munkában foglalkoztathatók, ma is helyesnek tartjuk, ha beállítják ilyen munkára. A koldussegélyes ügyét pedig helyes lenne, ha egy olyan szerv venné kezébe, mint a Nemzeti Segély, vagy a Demokratikus Nők Szövetsége. Ebben eseten bizonyos lenne, hogy nem sikkad el az adminisztráció közben a lényeg. Meg lehetne csinálni a kolduskataszterrel egyidejűleg a patronusok kataszterét a legnagyobb jövedelmű egyének és vállalatok közül. — Akik a Nemzeti Segélyhez, vagy a Demokratikus Nők Szövetségéhez fizetnek be adományaikat. De át lehetne menteni a szabalkaitervből is annyit, hogy aki jelentkezik házi szegény vállalkosára, az gondoskodhasson egy-egy koldusról. Végül az egyre sürűbb táncmulatságok engedélydíjához, esetleg még a jegyek árához is hozzá lehetne csapni az úgynevezett „kolduspengőket”. Debrecen legeszegényebb néhányán szegény emberének meleg éltel, mindennapi kenyeret, állandó támogatást, nyugodt öregséget, emberilek napokat jelentene a kolduskérdés megoldása.

LEVELÉ
ERŐS HÉV hajdonn leg általán kiadóban
45 ÉVÉLE
menne 4
des. szol
berhez
akadály
jelligere.
GYERMEK
jae embj
jas bezez
gyermek
„Gyerme
HAZASSÉ
ismerked
getlen 1
nyal. „
FÜGGET
get. ker
jáb. 20
Kishegy
kiadóban
ALLAST
ORLEVY
sebb egy
na vialó
ban.
MOSÁST
53. Kul
IDŐSEB
magánm
jáb. 20
Kishegy
FIAKAL
tialónó
tal elhet
konnyel
tely ha
ALLAST
MERLEB
delutáni
Karu. 3
SZAKKI
kedő, v
szü gya
kezel v
Cim a
VALLAT
részeiben
1. szám
ALLAST
MINDEL
tomnyit
Honvédi
GYERME
denest 1
reszek 2
M. 25.
MINDEN
lévéteti
reggel 1
BÉKÉLÁ
angol 6
Képlány
felvossz
tája. B
GYERME
es lany
retetik.
RENDEL
Simonif
GYAPU
Pozsony
IZRAEL
tárcára
Schwore

VAGYONMENTŐ, Bádgos u. 1.

Varrodámat megnyitottam
Plac-utca 52. szám alatt.
LOSONCZI ILONA nőiszabó
Tanuló leányt felveszek.

FIGYELEM!
Iskolai füzetek, írószerek, levél-papírok, regények, ültetési javítások
Kóhalmine Sándor Margit
könyvtáraskezdésében
Sas-u. Kölcsház épület.

Statusquo izr. hítköztség felhívja
1. hitestvéreinket, hogy a
Kápolnas-utcai templomban
lévő ülések árusítását
megkezdte. Előjegyzés aponként
9-1-ig és délután 4-6-ig a
József kir. hg.-u. 26. sz. irodában

Rádó, kerékpár, gramofon,
varrógep javítás. Adás-vétel.
Autogénheggesztés.
Horváth Tihamér műszerész
Deák Ferenc-utca 9.

Eladó egy bidermayer, részben
megrongált írószoba, íróasztal,
szekrény, asztal, szék, Club
garnitúra huzal nélkül. Mag-
tekinthető hétfőn reggel 9-től
12-ig. Vizsolyi Szevits palota.

Táncintézetem kezdődik
szept. 3-án délután 6 órakor
Dr. Koczé SCHIFF MARGIT
„CENTRUM”, táncintézetében
(Csapó-u. 19.) Minden csü örlök,
szombati, vasárnap **ÖSSZTÁNC.**

* Ha
őj tánc
tember
ca 1.
* Dr.
mekorv
Dezső 8
* Tar
raclita
iskola
2. 3. 4-
tanács
10-én 1
nyitás
lomban.
* A
adázum
5-én és
Az isko
kezdőd
* Tar
lagozat
pótvizsg
a Terés
izám-S
órákor
ban.
* F
francia,
Leszélés
Szécher
* Uj
vet elem
tal egy
épületé
5-ig a
5. szám
LEVELÉ
ERŐS HÉV
hajdonn
leg általán
kiadóban
45 ÉVÉLE
menne 4
des. szol
berhez
akadály
jelligere.
GYERMEK
jae embj
jas bezez
gyermek
„Gyerme
HAZASSÉ
ismerked
getlen 1
nyal. „
FÜGGET
get. ker
jáb. 20
Kishegy
kiadóban
ALLAST
ORLEVY
sebb egy
na vialó
ban.
MOSÁST
53. Kul
IDŐSEB
magánm
jáb. 20
Kishegy
FIAKAL
tialónó
tal elhet
konnyel
tely ha
ALLAST
MERLEB
delutáni
Karu. 3
SZAKKI
kedő, v
szü gya
kezel v
Cim a
VALLAT
részeiben
1. szám
ALLAST
MINDEL
tomnyit
Honvédi
GYERME
denest 1
reszek 2
M. 25.
MINDEN
lévéteti
reggel 1
BÉKÉLÁ
angol 6
Képlány
felvossz
tája. B
GYERME
es lany
retetik.
RENDEL
Simonif
GYAPU
Pozsony
IZRAEL
tárcára
Schwore

használt...
12. szám
11-1242

INGOCCSERE (12)
ABLAKVEGEKET cserélek
12-1193

FÉRFI...
12-1301

KERESSEM Horváth Dúndus
15-914

ELCSEBÉLNEM...
12-1283

GYAPUPOKROU...
12-1276

LEGFINOMABB anyagból
12-1410

ELCSEBÉLNEM fekete...
12-1283

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

ELCSEBÉLNEM egy szoba...
15-1358

KÉT diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

ELCSEBÉLNEM diák...
13-97

HALLELUJAH hanglyes
13-97

SINGER...
14-1402

TUDATOM...
14-1401

MASOLÁSOKAT...
14-882

DIÁK...
14-875

HADIPOSSZÁG...
14-875

ELADÓ...
14-1252

ORVOSI...
14-1252

HAZMESTER...
14-1252

KETSZOBAS...
14-1252

EGYSZOBAS...
14-1252

KEVES...
14-1252

KETSZOBAS...
14-1252

BÁKESI...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

KIADÓ LAKAS...
14-1252

KOZPONTI...
14-1252

A GOR...
14-1252

SIMONYI...
14-1252

ELADÓ...
14-1252

ORVOSI...
14-1252

HAZMESTER...
14-1252

KETSZOBAS...
14-1252

EGYSZOBAS...
14-1252

KEVES...
14-1252

KETSZOBAS...
14-1252

BÁKESI...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

KÉT...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

TANYAVAL...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

TISZTAFAL...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

ELCSEBÉLNEM...
14-1252

Szorosított...
Kiadó...
Könyv...
14-1252